

MEVZUAT

Hazırlayan: Av. Füsün Gökçen

**01 Ocak 2000 - 29 Şubat 2000 tarihleri arası
Resmi Gazete'de
yayımlanmış bulunan ve
Endüstri ilişkileri konularına ilişkin Mevzuat**

R.G. 07 Ocak 2000 - Sayı: 23929

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Yönetmelik

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

**GENEL BÜTÇEYE DAHİL DAİRELER
VE
KATMA BÜTÇELİ İDARELERİN
DENETİM ELEMANLARINCA YAPILACAK TESPİTLER
HAKKINDA YÖNETMELİK
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin denetim elemanlarınca, kendi mevzuatları gereğince, işyerlerinde yapacakları her türlü denetim ve incelemeler sırasında 505 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu yönünden çalıştırılanların sigortalı olup olmadığının tespitini düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin denetim elemanlarınca 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu yönünden çalıştırılanların sigortalı olup olmadıklarının tespitlerini kapsar.

Dayanak

Madde 3- 506 sayılı Kanunun değişik 130 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;
Kurum: Sosyal Sigortalar Kurumunu,
Ünite: Sosyal Sigortalar Kurumunun ilgili Sigorta Müdürlüğünü,

Sigortalı: Bir hizmet akdine istinaden bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılan kişiyi,
İşveren: Sigortalıları çalıştıran gerçek veya tüzel kişiyi,

İşveren Vekili: İşveren nam ve hesabına işin yönetimi görevini yapan kişiyi,

Aracı: Bir işte veya bir işin bölüm veya eklentilerinde işverenden iş alan ve kendi adına sigortalı çalıştıran üçüncü kişiyi,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

**Genel Bütçeye Dahil Daireler
ve**

**Katma Bütçeli İdarelerin Denetim Elemanları
Tarafından Yapılacak Tespitler**

Tespit ve kayıt inceleme tutanağı

Madde 5- Genel Bütçeye Dahil Daireler ve Katma Bütçeli İdarelerin denetim elemanları, kendi mevzuatları, kendi mevzuatları gereğince işyerlerinde yapacakları her türlü denetim ve incelemeler sırasında, işyerlerinde hizmet akdine dayanarak çalıştırılanların ilgili mevzuat gereği sigortalı olup olmadığını tespit ederek, sigortasız çalıştırılanları Kuruma bildirirler.

Sigortasız işçi çalıştırdığı ya da hizmet süreleri ve kazanç tutarları eksik bildirildiği tespit edildiğinde;

- Sigortasız işçi çalıştıran işyerinin unvanı, işverenin adı-soyadı, Kurumda işlem gören işyeri sicil numarası ve adresini,
- Sigortasız çalıştırılanların adı-soyadı, baba adı, doğum yeri ve tarihi varsa sigorta sicil numarası ile nüfus kaydına ilişkin cilt, sıra ve sayfa numaralarını,

İhtiva edecek şekilde örneği, bu Yönetmelik ekinde bulunan tespit ve kayıt inceleme tutanağı (Ek:1,2) düzenlenerek bağlı bulunduğu birimin üst yazısı ekinde Kurumun ilgili ünitesine intikal ettirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ünitece Yapılacak İşlemler

Belgelerin istenmesi

Madde 6- Genel Bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin denetim elemanlarınca bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen tespitler dikkate alınarak, işyerlerinde hizmet akdine istinaden fiilen veya kayden çalıştırıldığı tespit edilen sigortalıların Kuruma bildirilmeyen ya da eksik bildirilen hizmetleri ve ücretleri ile ilgili;

- İşe giriş bildirgeleri,
 - Aylık sigorta primleri bildirgeleri,
 - Aylık sosyal güvenlik destek primi bordroları,
 - Dört aylık sigorta primleri bordroları,
- Bir aylık süreli tebligat ile işverenden/aracıdan istenir.

Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içerisinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir.

Primler

Madde 7- Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen belgeler muhteviyatı primler, 596 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 80 inci maddesi de dikkate alınmak suretiyle Ünitece re'sen hesaplanarak işverene tebliğ olunur. İşveren tebliğden itibaren bir ay içinde öder.

İtiraz

Madde 8- İşveren, bu Yönetmeliğin 7 inci maddesi uyarınca hesaplanarak tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde prim borcunu tebliğ eden Kurum Ünitesine dilekçe vermek veya bu dilekçeyi taahhütlü olarak posta ile göndermek suretiyle itiraz edebilir. Dilekçenin taahhütlü olarak posta ile gönderilmesi halinde postaya verildiği tarih olarak kabul edilir.

İtiraza ilişkin dilekçe şekle tabi değildir. Kurum ünitesine itiraz, borcun takibini durdurur.

İtirazın incelenmesi

Madde 9- İtiraz; Kurum Ünitesinde, müdür veya yardımcısının başkanlığında, varsa ünite avukatı, ilgili servis şefi ve bir memurdan oluşan komisyonda incelenerek karara bağlanır.

Maddi hatalar

Madde 10- Maddi hatalar işverence ileri sürülmemiş olsa bile ünite komisyonunca re'sen nazara alınır.

Karar

Madde 11- Ünite İtiraz Komisyonunca yapılan inceleme sonunda, alınan karar üç nüsha düzenlenir. Üyeler tarafından imzalanıp ünite mühürü ile mühürlendikten sonra bir nüshası işyeri dosyasında muhafaza edilir. Bir nüshası da itiraz edene tebliğ olunur.

Dava açma

Madde 12- İşveren, İtiraz Komisyonunun kararına karşı kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili mahkemeye başvurabilir. Mahkemeye başvuru borcun takip ve tahsilini durdurmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Son Hükümler

Yürürlük

Madde 13- Bu Yönetmelik hükümleri, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 14- Bu Yönetmelik hükümlerini Sosyal Sigorta Kurumu Genel Müdürü yürütür.

R.G. 16 Ocak 2000 - Sayı: 23935

YARGI BÖLÜMÜ

Anayasa Mahkemesi Kararı

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 1997/59
Karar Sayısı : 1998/71
Karar Günü : 18.11.1998

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Danıştay Onuncu Dairesi.
İTİRAZIN KONUSU : 09.03.1998 günlü, 3417 sayılı "Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanun"un Anayasa'nın 2., 5., 10., 18., 35., 48., 49. ve 55. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I. OLAY

Davacı tarafından 4 yıl 4 ay süreyle aylıklarından kesilen zorunlu tasarrufun Devlet katkısı ve nemalarıyla birlikte ödenmesi için yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın temyiz aşamasında Danıştay Onuncu Dairesi, 3417 sayılı Yasa'nın iptali için başvurmuştur.

II. İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:
"3417 sayılı Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanun, esas itibarıyla bir "zorunlu tasarruf" sistemi getirmiştir. Yasa'nın 2. maddesiyle belirlenen kapsamdakilerin gelirlerinden ayrılacak tutara Devlet veya işveren katkıda bulunacak, bu suretle oluşturulan fon değerlendirilerek çalışanlar tasarrufa teşvik edilmiş ve bu tasarrufun getirilerinden faydalanmış olacaktırlar. 3417 sayılı Yasa'nın 2 maddesi uyarınca:

- Aylıklarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu hükümlerine göre almakta olan kamu görevlileri ile kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kuruluşlarda çalışanların,
- On ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çalışan işçilerin,
- Kanunları uyarınca sözleşmeli statüde çalışan personelin,

Aylık ve ücretlerinden "tasarruf kesintisi" yapılır.

Bu tasarruflara Esnaf ve Sanatkarlar ve diğer bağımsız Çalışanlar Sosyal sigortalar Kanunu'na tabi olarak çalışanlar gelirlerinin, bu kanun hükümlerine göre belirlenecek kısmını tasarruf olarak her ay ilgili banka şubesine yatırılırlar." "Tasarruf kesintisi" kapsamındaki memur, sözleşmeli ve diğer kamu personeli ile işçilerin ücret gelirlerinden re'sen kesilmekte, 1479 sayılı Yasa'ya tabi olanlar tarafından ise zorunlu olarak ilgili banka hesabına yatırılmaktadır. Yasayla T.C. Ziraat Bankası Ankara Merkez Şubesinde oluşturulan "Çalışanların Tasarrufa Teşvik Hesabı"nda toplanan tasarruf ve katkılar; Yüksek Planlama Kurulunca belirlenecek esaslar dahilinde "verimi yüksek yatırımlarda" değerlendirilmekte; süreklilik ve bir bütünlük arzeden bu sistem içinde ilgililerin tasarruf, katkı ve nemalarının tümüne tasarruf edebilmeleri için emekli olmaları ya da ölmeleri gerekmektedir. 6 yıl sonunda eğer isterlerse sadece tasarruf tutarları ve nemanın 3/5'ini almak suretiyle, tasarrufta bulunan kişilerin sistemden ayrılabilmesine imkan tanınmıştır. 3417 sayılı Yasa kapsamındaki aynı zamanda bir sosyal

güvenlik kurumu kapsamında olup, zorunlu tasarruf sistemi; sosyal güvenlik politikası aracı olarak öngörülmemiştir. Tasarruf, katkı ve neması toplamına ancak ölüm ve emeklilik hallerinde tasarruf edilebilmesi, bu sisteme sosyal güvenlik kurumu niteliği kazandırmayacaktır.

Dava konusu işlem; 3417 sayılı Yasa'nın 6. maddesinde öngörüldüğü üzere en az altı yıl tasarruf etmediği, emekliye ayrılmadığı ve mirasçıları açısından vefat etmediğinden, davacı adına açılan Tasarruf Teşvik Hesabından herhangi bir ödeme yapılmamasına ilişkin olmakla birlikte, davacıya ödenebilecek tutar 3417 sayılı Yasa uyarınca yapılan tasarruf kesintisi, sağlanan Devlet katkısı bunların nemaları olup; 6. madde Yasanın bütünlüğünden ayrılabılır nitelikte bulunmadığından; 3417 sayılı ; 3417 sayılı asayı bir bütün halinde anayasaya uygunluğu açısından incelemek ve itiraz başvurusuna konu etmek zorunlu hale gelmiştir.

Hukuk devleti, herşeyden önce, bütün faaliyetlerinde hukukun genel ilkeleri ile bağlayıcılığı ve üstünlüğü olan Anayasa hükümlerine uygun hareket etmek zorundadır. Anayasamızın 5. maddesinde; kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak, kişinin temel hak ve hürriyetlerini sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlandırarak ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak, insanın maddi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak; 2. maddede "sosyal hukuk devleti" niteliği vurgulanan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır. Anayasamızın İkinci Kısım, Kişinin Hakları ve Ödevleri başlıklı İkinci Bölüm 35. maddesi uyarınca; "Herkes mülkiyet ve miras hakkına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, yasayla sınırlanabilir."

Tasarruf; tanımı gereği istediği gibi kullanma yetkisini içerdiği gibi, iktisadi olarak "elde edilen" yani menkul mülkiyete konu olan gelirin tüketilmeyen kısmını ifade etmektedir. 3417 sayılı yasayla kişilerin gelirlerine tümüyle tasarruf edebilme hakları ellerinden alınmaktadır. Mülkiyet hakkının bu şekilde sınırlandırılmasının sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşıp bağdaşmadığı ve bu sınırlamada kamu yararı amacı olup olmadığı yine Anayasa hükümleri ışığında incelenecektir.

Anayasayla teminat altına alınan Sosyal ve Ekonomik haklardan olan "çalışma ve sözleşme" özgürlüğü 48. maddede düzenlenmiştir. Buna göre "Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir...Devlet, özel teşebbüslerin... sosyal amaçlara uygun yürütmesini ... sağlayacak tedbirleri alır. 49. maddede de, çalışmanın herkesin hakkı olduğu ve Devletin çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek için gerekli tedbirleri alacağı hükme bağlanmıştır.

Çalışmakla elde edilen gelirlerden faydalanabilmek ve bu geliri tasarruf edebilme hakkı; çalışma özgürlüğünün esaslı unsurlarındandır. Kişiler gelirlerini diledikleri alanda diledikleri kısmıyla değerlendirirler. Tasarruf hürriyeti, çalışma, sözleşme ve teşebbüs hürriyetlerinin ayrılmaz gereği olduğundan, Devlet; çalışanların ve müteşebbislerin elde ettikleri vergilendirilmiş gelirleri belli alanlarda tasarruf etmelerini yasayla zorunlu hale getiremez, ancak teşvik edebilir.

3417 sayılı Yasa, adının aksine teşvik değil, adına tasarruf edilenlerin iradesi dışındaki yatırımlarda değerlendirilecek vadeyi de kendi belirlediği bir zorunlu tasarruf sistemi öngörmüştür.

3417 sayılı Yasanın 1479 sayılı Yasaya tabi olanlar dışında, emeği karşılığı ücret geliri elde edenleri kapsadığı ve bunların tasarruf haklarının elinden alınmasına ilişkin olduğu dikkate alındığında; Anayasamızın ücret gelirinine ilişkin hükümlerinin de irdelenmesi zorunlu hale gelmektedir.

Ücrette adalet sağlanması başlıklı Anayasamızın 55. maddesi; "Ücret, emeğin karşılığıdır." ve "Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır." hükümlerini getirmiştir.

Devletin kendi belirlediği veya tarafların karşılıklı iradelerinin uzlaşmasıyla belirlenen ücret gelirin bir kısmının, bu gelir henüz elde edilmeden yani çalışanların tasarrufuna geçmeden kesilmesi; çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde edebilmelerini ve emeklerinin karşılığını alabilmelerini engellemektedir.

Diğer taraftan 3417 sayılı Yasa kapsamındaki bir bölümü asgari ücretle çalıştırdıkları ve 3417 sayılı Yasayla asgari ücret düzeyinde gelir elde edebilmeleri dahi engellediğinden, ayrıca Anayasal bir kurum olan asgari ücretin de incelenmesinde fayda görülmüştür.

Anayasamızın 55. maddesinde, Devletin sosyalliği gereği olan asgari ücretin "tespitinde ülkenin ekonomik ve sosyal durumu gözönünde bulundurulur" hükmüne yer verilmiş; asgari ücret hukuk sisteminde esasa itibarıyla İş Hukuku mevzuatı çerçevesinde tanımlanmıştır. Buna göre, 1475 sayılı İş Kanununun 33. maddesinde öngörülen asgari ücret; işçilere normal bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücrettir.

3417 sayılı yasayla, kişilerin ancak asgari ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde belirlenen ve esasen vergilendirilen ücretlerinden "tasarruf kesintisi" yapılmaktadır. Hukukun ve fiilen tasarrufa ayrılacak kısmı bulunmayan ücretten yapılan tasarruf kesintisinin Anayasamızın 18. maddesiyle yasaklanan "angarya" niteliğinde bulunduğu sonucuna ulaşılabilmesi hukuken olanaksız değildir.

Şu ana kadar aktarıldığı üzere; 3417 sayılı yasayla, kapsamındaki çalışanların gelirlerinden bir kısmının tasarruf adı altında kesilmesi ve böylece menkul mülkiyeti haklarının ellerinden alınmasının "sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle" bağdaşmadığı görülmektedir.

3417 sayılı yasanın "kamu yararı"na uygun olup olmadığı tartışması aşamasında, "kamu yararı" kavramının sübjektif niteliği itibarıyla, yasama faaliyetlerine yansıtılan gerekçelerin dayanak alınması uygundur. Kamu varlıklarının ve hizmetlerinin özelleştirilmesine ilişkin yasal düzenlemeler ve uygulamaları; kar saikiyle hareket eden özel teşebbüslerin daha rantabl çalıştığı, Devletin sosyallik vasfı nedeniyle iktisadi faaliyetlerini müdebbir tüccar gibi yönlendiremeyeceğinden, serbest piyasa ekonomisi içinde Anayasayla öngörülen nitelikleri gerektirmedikçe rol almamasının zorunlu olduğu yolundaki gerekçelere dayandırılmaktadır. Kişilerin gelirlerinin tasarrufa ayrıldıkları kısmının yine kendileri tarafından değerlendirilmesi yerine, Devletin kişiler adına tasarruflarını nemalandırarak olması bu haliyle "kamu yararına" aykırı olmaktadır. Nitekim; "Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Hesabı"nda toplanan meblağların iktisadi ve ekonomik koşullar içerisinde gereği gibi değerlendirilmediği, hatta bu hesapta bulunması gereken tutarın bulunmadığı yolundaki iddialar, zaman zaman kamuoyunda tartışılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi kararıyla da belirlendiği üzere; hukuk devletinde yasama faaliyetlerinin kamu yararını temini amaçlaması şarttır. Bir yasa çıkartıldığı zaman kamu yararına dayanıyor olsa dahi, koşulları değişmesi sonucunda kamu yararını karşılayamaz duruma geldiğinde, Anayasamızın 2. maddesi kuralına aykırı nitelik kazanır. "Kamu yararı"ni sağlamayan 3417 sayılı yasa, bu yönüyle de Anayasa'ya aykırı bulunmaktadır.

Öte yandan, gerçek kişilerden ücret geliri elde edenler ve 1479 sayılı Yasaya tabi olanları kapsayan 3417 sayılı Ya-

sa; tasarruf konusunda kanun önünde eşit olması gereken ve elde ettiği gelirin tüketilmeyen kısmını tasarruf edebilecek diğer gerçek ve tüzelkişileri kapsamına almadığından; Anayasanın 10. maddesinde ifadesini bulan eşitlik ilkesine de aykırıdır.

Açıklanan nedenlerle; kapsamındaki çalışanların mülkiyet hakkını "sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak şekilde ve kamu yararına aykırı olarak" sınırlandırılan 3417 sayılı Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine dair kanun'un, bütünü itibarıyla Anayasanın 2., 5., 10., 18., 35., 48., 49. ve 55. maddelerine aykırı olduğu kanısına varıldığından anılan Yasanın iptali istemiyle ve itiraz yoluyla Anayasa mahkemesine başvurulmasına, dava dosyasının Anayasa mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar bekletilmesine 07.05.1997 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralları

3417 sayılı yasa şöyledir:

1- "Madde 1- Bu Kanunun amacı, çalışanların aylık ve ücretlerinden tasarruf kesintisi yapılmasını, tasarruflara Devlet veya ilgili işverenlerin katkıda bulunmasını, bağımsız çalışanların gelirlerinin bir kısmının tasarrufa ayrılmasını temin etmek ve bu tasarrufların en iyi şekilde nemalandırılmasını sağlamak suretiyle çalışanların tasarruf yapmalarını teşvik etmektir."

2- "Madde 2- Bu Kanun hükümleri çerçevesinde;

- b) Aylıklarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu hükümlerine göre almakta olan kamu görevlileri ile kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kuruluşlarda çalışanların,
- c) On ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çalışan işçilerin,
- d) Kanunları uyarınca sözleşmeli statüde çalışan personelin,

Aylık ve ücretlerinden "tasarruf kesintisi" yapılır.

Bu tasarruflara Devlet veya ilgili işverenlerin katkısı sağlanır.

1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa tabi olarak çalışan gelirlerinin, bu kanun hükümlerine göre belirlenecek kısmını tasarruf olarak her ay ilgili banka şubesine yatırılır."

3- "Madde 3- 2 nci maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamına girenlerle ilgili tasarruflar, ilgililerin aylık ve ücretlerinden yapılacak yüzde 2 nispetindeki tasarruf kesintisi ile ilgililerin aylık veya ücretlerinin yüzde 3'ü nispetinde Devlet veya işverence sağlanacak katkının toplamından oluşur.

Tasarruf kesintisinin nispetini yüzde 4'e, Devlet veya işveren tarafından sağlanacak katkının nispetini yüzde 6'ya kadar yükseltmeye veya yukarıdaki nispetlere indirmeye ve uygulama tarihlerini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

2 nci maddenin son fıkrası kapsamına girenlerin yatırılacak aylık tasarruf miktarlarını, Bağ-Kur'a yatırılan azami aylık prim tutarını aşmamak üzere tespite, gelir basamaklarına göre tasarruf miktarlarını farklılaştırmaya ve yatırılacak banka şubelerini belirlemeye bu tasarruflarına gereğinde yapılacak aylık Devlet katkısı miktarlarını tespite, bu konularla ilgili her türlü düzenlemeleri yapmaya ve uygulama tarihlerini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir."

4- "Madde 4- Kurumlar bu Kanun hükümleri çerçevesinde çalışanların aylık ve ücretlerinden yapacakları tasarruf kesintisi ile sağlanacak Devlet katkılarını aylık ve ücret ödemesinin yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar T.C. Ziraat Bankasında personeli adına açtıracakları "Tasarrufu Teşvik Hesabı"na yatırır.

İşverenler işçilerinin ücretlerinden yapacakları tasarruf kesintileri ile sağlayacakları işveren katkılarını tahakkuk ettirecek, ücret ödenmesinin yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar T.C. Ziraat Bankasında işçileri adına açtıracakları "Tasarrufu Teşvik Hesabı"na yatırır.

1479 sayılı Kanuna tabi olarak çalışanlar 3 üncü madde hükümlerine göre tespit edilecek aylık tasarruf tutarlarını, ait oldukları ayın sonuna kadar, belirlenecek ilgili banka şubelerinde kendi adlarına açtıracakları "Tasarrufu Teşvik Hesabı"na yatırır.

Yapılan katkı ve kesintiler ilgili bankaya yatırılmasını müteakip, muhteva Yüksek Planlama Kurulunca tespit edilip her hak sahibine verilecek bir hesap cüzdanına işlenir.

Bu şekilde tahsil edilen paralar tahsilatın yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar T.C. Ziraat Bankası Ankara Merkez Şubesinde Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı adına açılacak "Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Hesabı"na yatırılır."

5- Madde 5- Hazine ve Dışticaret Müsteşarlığı 4 üncü maddeye göre açılacak hesapta toplanan paraları, Yüksek Planlama Kurulunca belirlenecek esaslar dahilinde, gayrimenkul alım satımına yönelik yatırımlar hariç, her türlü menkul kıymetler ve verimi yüksek yatırımlara yatırmak suretiyle nemalandırır."

Madde 6- Emeklilik veya ölüm halinde biriken tasarruf kesintileri ile Devlet ve işveren katkıları, Bağ-Kur kapsamında olanlar bakımından tasarruf tutarları ve Devlet katkıları, ilgililere veya kanuni mirasçılara neması ile birlikte ödenir.

En az 15 yıl tasarrufta bulunanlara istedikleri takdirde biriken tasarruf kesintileri, Devlet ve işveren katkıları, Bağ-Kur kapsamında olanlar bakımından tasarruf tutarları ve Devlet katkıları ile bunların nemasının toplamının 3/5'i ödenir.

En az 6 yıl tasarrufta bulunanlara istedikleri takdirde sadece biriken tasarruf kesintileri, Bağ-Kur kapsamında olanlar bakımından tasarruf tutarları ödenir.

İkinci ve üçüncü fıkralara göre ödeme yapılanlara tasarruf kesintisi, Devlet veya işveren katkıları, Bağ-Kur kapsamında olanlar bakımından tasarruf tutarları ve Devlet katkıları ile nemanın ödenmeyen kısmı 3 üncü madde uyarınca T.C. Ziraat Bankası Ankara Merkez Şubesinde açılacak hesaba nema olarak kaydedilir ve bunlar bu Kanunda belirtilen imkânlardan, işe yeni başlayanlar gibi değerlendirilmek suretiyle yeniden yararlanabilirler.

En az iki yıl tasarrufta bulunanlara istedikleri takdirde, tasarruf kesintileri, Devlet veya işveren katkıları; Bağ-Kur kapsamında olanlar bakımından tasarruf tutarları ve Devlet katkıları toplamı üzerinden tahakkuk edecek nemanın 1/3'ü her yıl ödenir."

7- "Madde 7- İşverenlerin, ücretlerden yapacakları tasarruf kesintileri ile sağlayacakları işveren katkılarını 4 üncü maddede belirtilen süreler içinde ilgililerin banka hesaplarına yatırmamaları halinde, yatırılması gereken miktarlar re'sen veya ilgililerin banka hesaplarına yatırmamaları halinde, Sosyal Sigortalar Kurumunca 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun primlerin tahsiline ilişkin hükümleri dairesinde tahsil olunarak alınacak gecikme zammı ile birlikte banka hesabına yatırılır.

Tasarruf tutarlarını süresi içinde ve tam olarak ödemeyen Bağ-Kur sigortalılarının ödemeleri gereken tutarlar 1479 sayılı Kanunun primlerin tahsiline ilişkin hükümleri çerçevesinde Bağ-Kur tarafından tahsil olunarak ilgili banka hesabına yatırılır."

8- "Madde 8- Çalışanların aylık veya ücretlerinden yapılacak tasarruf kesintileri ilgililerin aylık veya ücretlerinin hesaplanmasında gelir vergisi matrahından indirilir.

İşverenlerin, bu Kanun hükümlerine göre, sağladıkları katkılar ile Bağ-Kur kapsamında olanların tasarruf tutarları, bunların gelir veya kurumlar vergilerinin hesaplanmasında gider olarak kaydedilir.

Bu Kanun hükümleri gereğince ilgililere yapılacak ödemeler hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz."

9- "Madde 9- Yüksek Planlama Kurulu;

- Bu Kanun hükümleri uyarınca tasarruf kesintisi ve Devlet ve İşveren katkılarına esas alınacak istihkak tutarlarının kapsamına tayine; bu kesinti ve katkılar, Bağ-Kur kapsamında olanlar bakımından tasarruf tutarları ve Devlet katkıları ile nemaların ilgili banka hesaplarına yatırılması ve 6 ncı madde uyarınca hak sahiplerine ödenmesine ilişkin usulleri tespite,
- T.C. Ziraat Bankası Ankara Merkez Şubesindeki hepta toplanacak paraların nemalandırılmasında, öncelikle tespite; bu paraları gerektiğinde diğer kamu bankalarında da nemalandırmaya; T.C. Ziraat Bankası ve diğer kamu bankaları ile bu Kanunun uygulanmasında görevlendirilen kuruluşlara hizmetleri karşılığının ne şekilde ödeneceğini tespite,
- 3 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydı ile bu Kanunun uygulanması ile ilgili her türlü düzenlemeleri yapmaya, yetkilidir."

10- "Geçici Madde 1- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanun kapsamına girenlerin kesintiye tabi aylık ve ücretlerinde herhangi bir azalmaya mahal vermemek amacıyla;

- (Değişik: 28.03.1988-KHK 318/6md.) Kurumlar, 15.01.1989 tarihine kadar, 2 nci maddenin (a) ve (c) fıkraları kapsamına giren personelinin aylık ve ücretlerinin, %2'si tutarındaki meblağı "tasarruf kesintisi", %3'ü tutarındaki meblağı ise "Devlet katkısı" olarak hesaplayarak hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutmadan ilgililerin adına T.C. Ziraat Bankasında açtıracakları tasarrufu teşvik hesabına 4 üncü maddede süreler dahilinde yatırılır. Bu personel bakımından 2 ve 3 üncü madde hükümlerinin uygulanmasına başlama tarihinin tespitine ve %2 oranını %4'e ve %3 oranını %6'ya kadar yükseltmeye veya kanuni nispetlerine indirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.
- On ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çalışmakta olan işçilerin, 3 üncü madde uyarınca tasarruf kesintisine tabi tutulması gereken ücretleri 2822 sayılı Kanun hükümlerine göre yeni bir toplu iş sözleşmesi akdedilinceye kadar (toplular iş sözleşmesi bulunmaması halinde ise cari hizmet akdi ile belirlenen ücretler yeniden tespit edilinceye kadar) işverenlerince, bu Kanunun uygulanmasına mahsus olmak üzere, yüzde 2 oranında artırılır. Arttırılan bu miktar hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın yüzde 3 oranındaki işveren katkısı ile birlikte 4 üncü madde uyarınca T.C. Ziraat Bankasında işçiler adına açtırlacak "Tasarrufu Teşvik hesabı" na aynı maddede belirtilen süreler içinde yatırılır."

11- "Geçici Madde 2- (Ek: 28.08.1992-3838/14 md.) Erzinca, Gümüşhane ve Tunceli illerinde Vuku Bulan Deprem Afetine İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Kanun kapsamına giren yörelerde 13.03.1992 tarihi itibarıyla çalışan ve kendilerinden tasarruf kesintisi yapılanlara; bu tarih itibarıyla birikmiş kesinti ve katkı miktarları ile nemalarının tamamı 1992 yılı sonuna kadar istekleri halinde, bir defaya mahsus olarak ödenir."

12- "Madde 10- Bu Kanun yayımını takip eden ayın başında yürürlüğe girer."

13- "Madde 11- - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür."

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında dayanılan Anayasa kuralları şunlardır:

1- "MADDE 2- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir."

2- "MADDE 5- Devletin temel amaç ve görevleri, Türk Milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleleriyle bağdaşmayacak sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."

3- "MADDE 10- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

4- "MADDE 18- Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.

Şekil ve şartları kanunla düzenlenmek üzere hükümlülük veya tutukluluk süreleri içindeki çalışmalar; olağanüstü hallerde vatandaşlardan istenecek hizmetler; ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen vatandaşlık ödevi niteliğindeki beden ve fikir çalışmaları, zorla çalıştırma sayılmaz."

5- "MADDE 35- Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olmaz."

6- "MADDE 48- Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir.

Devlet, özel teşebbüslerin milli ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürütmesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır."

7- "MADDE 49- Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.

Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli tedbirleri alır.

Devlet, işçi-işveren ilişkilerinde çalışma barışının sağlanmasını kolaylaştırıcı ve koruyucu tedbirler alır."

8- "MADDE 55- Ücret emeğin karşılığıdır.

Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.

Asgari ücretin tespitinde ülkenin ekonomik ve sosyal durumu gözönünde bulundurulur."

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesinin İhtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, Yekta Güngör ÖZDEN, Güven DİNÇER, Selçuk TÜZÜN, Ahmet N. SEZER, Haşim KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Mustafa BUMİN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Lütfi F. TUNCEL ve Fulya KANTARCIOĞLU'nun katılmaları ile 25.09.1997 günü yapılan ilk inceleme toplantısında gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 152., 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddeleri uyarınca, bir davaya bakmakta olan mahkemenin, bir kanun veya kanun hükmünde kararname kuralını, Anayasa'ya aykırı görmesi ya da davanın taraflarından birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda, itiraz yoluna başvurabilmesi için o kuralın, bakılmakta olan davada uygulanacak kural olması zorunludur.

Uygulanacak yasa kuralından amaç, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan yahut tarafların istek ve savunmaları çerçevesinde bir karar vermek için gözönünde bulundurulması gereken kurallardır.

Bakılmakta olan dava, 4 yıl 4 ay süreyle aylıklarından kesilen zorunlu tasarrufun Devlet katkısı ve nemalarıyla birlikte ödenmesi için yapılan başvuruyu reddeden işlemin iptaline ilişkindir. 3417 sayılı Kanun'un "Ödemeler" başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasında, emeklilik ve ölüm halinde, ikinci fıkrasında da, en az 15 yıl tasarrufta bulunanlara yapılacak ödemeler düzenlenmektedir. Davacının hukuksal konumu, bu iki fıkranın kapsamı dışındadır.

Davada uygulanacak kural, maddenin üçüncü fıkrasında yer alan "en az 6 yıl tasarrufta bulunanlara istedikleri takdirde sadece biriken tasarruf kesintileri... ödenir" kuralıdır. Bu nedenle, üçüncü fıkra dışında kalan ve uyumsuzluğun çözümünde uygulanmayacak olan Yasa'nın diğer kurallarına ilişkin itirazın başvuran Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddine, Yasa'nın 6. maddesinin üçüncü fıkrasına ilişkin itirazın esasının incelenmesine ve sınırlama sorununun esas inceleme evresinde ele alınmasına karar verilmiştir.

Güven DİNÇER ile Yalçın ACARGÜN, "6. maddenin tümüyle uygulanacak kural olduğu" yolundaki görüşle kararın bir bölümüne katılmamışlardır.

V- ESASIN İNCELENMESİ

İşin esasına ilişkin rapor, başvuru kararı ve ekleri Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen yasa kuralları, ile aykırılık savına dayanak yapılan Anayasa kuralları, bunların gerekçeleri ve öteki yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Sınırlama Sorunu

3417 sayılı Kanun'un "kapsam" başlıklı 2. maddesinde, aylıklarının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu hükümlerine göre almakta olan kamu görevlileri ile kanunla veya kanunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan kuruluşlarda çalışanlardan, on ve daha fazla işçi çalıştıran işyerlerinde çalışan işçilerin ve kanunları uyarınca sözleşmeli statüde çalışan personelin aylık ve ücretlerinden "tasarruf kesintisi" yapılacağı belirtilmiştir.

2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu'na göre aylık almakta iken istifa ederek görevden ayrılan davacı, 3417 sayılı Kanun'un 2. maddesi kapsamından çıkması nedeniyle tasarruf kesintilerinin iadesini istediğinden 3417 sayılı Kanun'un 6. maddesinin üçüncü fıkrasının, "Yasa'nın 2. maddesi kapsamından çıkarılanlar"la sınırlı olarak incelenmesine karar verilmiştir.

B- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Danıştay 10. Dairesi, çalışanların elde ettikleri vergilendirilmiş gelirlerinden belli bir kısmının zorunlu tasarrufa ayrılmasının Anayasa'nın 48. ve 49. maddelerinde düzenlenen çalışma ve sözleşme hürriyetlerine aykırı olduğunu; hukukun ve fiilen tasarrufa ayrılacak kısmı bulunmayan ücretlerden yapılan zorunlu tasarruf kesintisinin Anayasa'nın 18. maddesiyle yasaklanan "angarya" niteliğinde bulunduğunu, gelirlerden bir kısmının tasarruf adı altında kesilmesinin ve böylece mülkiyet haklarının çalışanların ellerinden alınmasının "sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleri"yle bağdaşmadığını; Yasa'nın, ücret geliri elde edenlerle 1479 sayılı Kanun'a tabi olarak çalışanların gelirlerinden zorunlu tasarruf yapılmasını öngörmesine karşın, bunların dışında gelir sağlayıp tasarruf edebilecek durumda olan diğer gerçek ve tüzel kişileri kapsamına almadığını, bu nedenle itiraz konusu kuralın, Anayasa'nın 2., 5., 10., 18., 35., 48. ve 55. maddelerine aykırı olduğu ileri sürerek iptalini istemiştir.

1- Anayasa'nın 2., 5. ve 35. Maddeleri Yönünden İnceleme

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti olduğu belirtilmiştir, 5. maddesinde de, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak, devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır. Anayasa'nın 35. maddesinde de, herkesin mülkiyet ve miras haklarına sahip olduğu ve bu hakların, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabileceği öngörülmüştür.

Anayasa'nın 2. ve 5. maddelerinde belirtilen "hukuk devleti" ilkesine göre işlem ve eylemlerin hukuka uygun olması, hukukun üstünlüğü ilkesinin içtenlikle benimsenmesi, yasakoyucunun çalışmalarında kendisini her zaman Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla bağlı tutması, insan haklarına saygı göstermesi ve bu hakları korumayı, adil bir hukuk düzeni kurarak bunu geliştirmeyi zorunlu sayması gerekir. Yasaların üstünde yasakoyucunun da uymak zorunlu bulunduğu Anayasa ve temel hukuk ilkeleri vardır. Anayasa'da öngörülen devletin amacı ve varlığıyla bağdaşmayan, hukukun ana ilkelerine dayanmayan yasalar kamu vicdanını olumsuz etkiler. İnsanın doğuştan sahip olduğu onurlu bir sürdürme, maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkını, refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak, sosyal hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmayacak ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak sosyal hukuk devletinin temel amacı ve görevidir.

Mülkiyet hakkı kişiye, sahibi olduğu şey üzerinde, yasalar çerçevesinde dilediği gibi tasarruf olanağı verir. Toplum yararına aykırı olmamak kaydıyla malik, sahibi olduğu şeyi dilediği biçimde kullanır. Bu nedenle, çalışanların aylık ve ücretlerinden 3417 sayılı Kanun uyarınca kesilen ve "Tasarrufu Teşvik Hesabı"nda toplanan tasarruf tutarları üzerinde kişilerin mülkiyet hakkı bulunmaktadır.

Mülkiyet ve miras hakları Anayasa'da güvence altına alınmış, bu hakların sadece kamu yararı amacıyla sınırlanabileceği kabul edilmiştir. Ancak, bu sınırlama, Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen biçimde demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamaz ve öngörülmediği amaç dışında kullanılamaz. Demokrasiler, temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunup tümüyle kullanılamaz hale getiren sınırlamalar, demokratik toplum düzeni gerekleriyle uyum içinde sayılmaz. Özgürlüklerin yalnızca ne ölçüde kısıtlandığı değil, demokratik toplum düzeni kavramı içinde değerlendirilmelidir. Özgürlükler, istisnai olarak ve ancak demokratik toplum düzeninin sürekliliği için zorunlu olduğu ölçüde sınırlandırılabilirler.

Yasa'nın 2. maddesi kapsamından çıkarılanlara kendiliğinden kesilen zorunlu tasarruf kesintilerinin ödenmemesi mülkiyet hakkını ortadan kaldırmaktadır.

İtiraz konusu kural, Anayasa'nın 35. maddesiyle 2. maddesinde öngörülen "hukuk devleti" ilkesine ve 5. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

2- Anayasa'nın 10. Maddesi Yönünden İnceleme

Danıştay Onuncu Dairesi, gerçek kişilerden, ücret geliri elde edenlerle 1479 sayılı Yasa'ya tabi olanları kapsayan 3417 sayılı Yasa'nın, yasa önünde eşit olması gereken diğer gerçek ve tüzel kişileri kapsamaması nedeniyle, Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

Anayasa'nın 10. maddesinde belirtilen eşitlik, eylemler değil, hukuksal eşitliktir. Bu ilke, özdeş nitelikte ve durumda olanlar arasında farklı uygulamaya engel olup, tüm yurttaşların mutlaka her yönden aynı kurallarla bağlı tutulmaları zorunluluğunu içermez. Eşitlik kavramı öncelikle Anayasa'nın 10. maddesinin birinci fıkrasında sayılan nedenlerle yasa önünde ayırımı yasaklamaktadır. Bu nedenle, Anayasa'nın 10. maddesi kanun koyucuya yasama yetkisini kullanırken eşitlik ilkesine uygun yasa yapma yükümlülüğünü getirmektedir.

Yasa'nın 6. maddesinin itiraz konusu üçüncü fıkrasında, en az altı yıl tasarrufta bulunanlara istedikleri takdirde sadece biriken tasarruf kesintilerinin ödeneceği öngörülmüştür. Oysa, altı yıldan az tasarrufta bulunanlarla altı yıl veya daha fazla tasarrufta bulunanların hukuksal konularında farklılık yoktur. Aynı hukuksal konumda olanların farklı kurallara bağlı tutulması Anayasa'nın 10. maddesindeki eşitlik ilkesine aykırılık oluşturur. Kuralın iptali gerekir.

3- Anayasa'nın 18., 48., 49. ve 55. Maddeleri Yönünden İnceleme

Anayasa'nın 18. maddesinde, hiç kimsenin zorla çalıştırılmayacağı ve angaryanın yasak olduğu; şekil ve şartları kanunla düzenlenmek üzere hükümlülük veya tutukluluk süreleri içinde çalışmalar, olağanüstü hallerde vatandaşlardan istenecek hizmetler, ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen vatandaşlık ödevi niteliğindeki beden ve fikir çalışmalarının zorla çalıştırma sayılmayacağı belirtilmiştir.

48. maddede, "çalışma ve sözleşme hürriyeti", 49. maddede, "çalışma hakkı ve ödevi" ve 55. maddede de, "ücrette adalet sağlanması"na ilişkin kurallara yer verilmiştir.

İtiraz konusu Yasa kuralının, yukarıda sözü edilen Anayasa kurallarıyla ilgisi görülmemiştir.

VI- SONUÇ

09.03.1988 günlü, 3417 sayılı "Çalışanların Tasarrufa Teşvik Edilmesi ve Bu Tasarrufların Değerlendirilmesine Dair Kanun"un 6. maddesinin üçüncü fıkrasının, "Yasa'nın 2. maddesi kapsamından çıkarılan" yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, 18.11.1998 gününde oybirliğiyle karar verildi.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

R.G 17 Ocak 2000 - Sayı: 23936

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Tebliğ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

2821 SAYILI SENDİKALAR KANUNU GEREĞİNCE; İŞ-KOLLARINDAKİ İŞÇİ SAYILARI VE SENDİKALARIN ÜYE SAYILARINA İLİŞKİN 2000 OCAK AYI İSTATİSTİKLERİ HAKKINDA TEBLİĞ

İŞKOLU NO ADI	TOPLAM İŞÇİ	SENDİKANIN ADI	DSY NO	ÜYE		
				SAYISI	%	
01	Tarım ve Orman- cılık, Avcılık ve Balıkçılık	133627	ORMAN-İŞ	008	87.254	
			TARIM-İŞ	017	48.504	
			Ö. TARIM	029	588	
			E.TARIM	37	3.203	
			T.İ.S	248	224	
02	Madencilik	123653	T.MADEN	004	67.726	54.7
			G.MADEN	014	46.156	37.2
			D.MADEN	251	1.226	0.9
03	Petrol Kimya ve Lastik	203383	PETROL-İŞ	040	88.804	43.6
			LASTİK-İŞ	043	47.601	23.4
			İLKİM-İŞ	094	187	0.09
04	gıda sanayi	328060	ÖZ GIDA	039	79.042	24.0
			TEK GIDA	097	214560	65.4
			GIDA-İŞ	234	32.845	10.0
			GIDA-İŞ	297	214	0.06
			FINDIK-İŞ	298	1.305	0.39
05	Şeker	38.628	ŞEKER-İŞ	001	37.729	97.6
06	Dokuma	501230	ÖZ İPLİK	010	80.431	16.0
			TEKSİF	015	333844	66.6
			GİYİM-İŞ	125	676	0.13
			DOKU-ÖR	173	1.330	0.26
			TÖBGİS	205	720	0.14
			TEKSTİL	242	57.811	11.5
			BATİS	302	1.640	0.32
			DOKUMA	307	590	0.11
07	Deri	501230	T.DERİ-İŞ	172	18.427	29.6
08	Ağaç	78.942	AĞAÇ-İŞ	019	15.517	19.6
			ÖZ AĞAÇ	084	7.910	10.0
			YAPSAN	127	385	0.48

			ASIS	260	621	0.78
09	Kağıt	30.334	SELÜLOZ TÜMKA-İŞ	022 235	18.541 3.263	61.1 10.7
10	Basın ve Yayın	36.409	BASIN-İŞ BASIN-İŞ	023 265	6.051 3.680	16.6 10.1
11	Banka ve Sigorta	134308	BASS BANKSIS BASISEN BANK-Sİ BANKSEN	031 035 044 095 244	14.241 18.502 53.422 11.272 15.050	12.6 16.4 47.4 10.0 13.3
12	Çimento, Toprak ve Cam	134308	T.ÇİMSE KRİSTALİŞ CKERAMİK	007 076 258	68.246 19.888 23	50.8 14.8 0.01
13	Metal	528305	TMETAL ÖZİPLİKİŞ BMETALİŞ METSANIŞ KALIPİŞ ÇESEN TMETALİŞ	011 038 081 087 098 124 291	252283 112035 73.576 653 409 246 754	47.9 21.2 13.9 0.12 0.07 0.04 0.14
14	Gemi	10.547	DOKGEMİ LİMTERİŞ	026 259	5.348 1.142	50.7 10.8
15	İnşaat	696094	YOL-İŞ EVRİM-İŞ İNSAN-İŞ YAOİ-İŞ D.YAPI-İŞ	006 100 129 168 261	197792 806 22172 125 17	28.4 0.11 3.18 0.01 0.01
16	Enerji	137014	TES-İŞ YENİBES ENSAN-İŞ TEKGESİŞ	020 166 243 253	129884 2.962 3.289 23	94.7 2.16 2.40 0.01
17	Ticaret, Büro, Eğitim ve Güzel Sanatlar	430708	KOOP-İŞ TEZKOOP BİL-İŞ SİNE-SEN SOSYAL-İŞ	024 036 113 236 238	43.364 62.211 440 31 43.239	10.6 14.4 0.10 0.01 10.0

18	Kara taşımacılığı	92.135	TÜMTİS NAKLİYAT	123 249	9.390 12.702	10.1 13.7
19	Demiryolu Taşımacılığı	41.373	DEMİRYOL	012	32.319	78.1
20	Deniz Taşımacılığı	36.403	T.DENİZİŞ	052	14.450	39.6
21	Hava Taşımacılığı	21.235	HAVA-İŞ UEMEK-İŞ ULAŞSAN	037 292 305	13.872 17 166	65.3 0.08 0.78
22	Ardiye ve Antrepoculuk	17.131	LİMAN-İŞ DENİZ-İŞ	008 058	8.121 169	47.4 0.98
23	Haberleşme	40.168	THABERİŞ YHABERİŞ	021 250	38.966 45	97.0 0.11
24	Sağlık	50.757	SAĞLIKİŞ ÖZSAĞLIK DSAĞLIKİŞ SIHHAT-İŞ	018 222 240 268	17.518 160 1.136 1.055	34.5 0.31 2.23 2.07
25	Konaklama ve Eğlence Yerleri	211428	TOLEYİS MÜZİKSEN OLEYİS TURKON	089 224 246 266	38.477 1.304 27.963 7.683	18.1 0.61 13.2 3.63
26	Milli Savunma	39.346	THABERİŞ	013	37.528	95.3
27	Gazetecilik	9.029	TGS MEDYASEN	073 296	4.544 409	50.3 4.52
28	Genel İşler	365704	BELEDİYE HİZMET-İŞ GENEL-İŞ KAPI-SEN KONUT-İŞ T.GENEL Y.EMEK-İŞ	030 041 252 271 276 289 299	200671 96.956 57.177 103 339 983 29	54.8 26.5 15.6 0.02 0.09 0.26 0.01
TOPLAM İŞÇİ		4.508.529	TOPLAM SENDİKALI İŞÇİ	3.086.305	68.45	

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

R.G. 21 Ocak 2000 - Sayı:23940

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Yönetmelik**Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:****SOSYAL SİGORTALAR KURUMU
YÖNETİM KURULUNCA YOKLAMA MEMURU GÖREVLENDİRİLMESİ, YOKLAMA MEMURLARININ GÖREV VE YETKİLERİ İLE BUNLARIN YAPACAKLARI TESPİTLER
HAKKINDA YÖNETMELİK****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulunca görevlendirilen Yoklama Memurlarının nitelikleri, görev, yetki ve sorumlulukları, yapacakları yoklama ve tespitler ile bu tespitler üzerine üniteye yapılacak işleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Sosyal Sigortalar Kurumu Yoklama Memurlarının görevlendirilmeleri, çalışma yöntemleri ve yapacakları yoklama ve tespitleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 130 uncu maddesi gereğince hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen;

Kurum	:Sosyal Sigortalar Kurumunu (SSK),
Yönetim Kurulu	:Sosyal Sigortalar Kurumu Yönetim Kurulunu,
Genel Müdürlük	:Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünü,
Ünite	:Sosyal Sigortalar Kurumunun ilgili Sigorta Müdürlüğünü,
Ünite Amiri	:Sosyal Sigortalar Kurumunun ilgili sigorta Müdürünü,
Yoklama Memuru	:Bu Yönetmelikte belirtilen işleri yapmak üzere S.S.K. Yönetim Kurulunca görevlendirilmiş olan Ünite memurunu,
Sigortalı	:Bir hizmet akdine istinaden bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılan kişiyi,
İşveren	:Sigortalıları çalıştıran gerçek veya tüzel kişiyi,
İşveren Vekili	:İşveren nam ve hesabına işin yönetimi görevini yapan kişiyi,
Aracı	:Bir işin bölüm veya eklentilerinden iş alan ve kendi adına sigorta çalıştıran üçüncü kişiyi,
Yoklama ve Tespit	:Yerinde görmeyi, kontrol etmeyi, araştırmayı bilgi temini ile adres tespitini,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**Yoklama Memurlarının Nitelikleri ve Görevlendirilmeleri****Yoklama Memurlarının Nitelikleri**

Madde 5- Yoklama Memuru olabilmek için;

- En az iki yıllık yüksek okul mezunu olmak,
- İlk görevlendirildiği tarihte 40 yaşını aşmamış olmak,
- Kurumda beş yıl hizmeti bulunmak,
- Ünitenin işverenler, tahsis veya işkazaları servislerinin birinde en az iki yıl çalışmak,
- Yoklama Memurluğu hizmet içi eğitimde başarılı olmak,

koşulları aranır.

Yoklama Memurlarının Görevlendirilmesi

Madde 6- Yoklama Memurları, 5 inci maddedeki koşulları taşıyan memur personel arasından Ünite amirinin teklifi ve Genel Müdürlüğün uygun görüşü üzerine Yönetim Kurulunun onayı ile görevlendirilir. Görevlendirme süresi Yönetim Kurulunca belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Yoklama Memurlarının Görev, Yetki ve Sorumlulukları****Yoklama Memurlarının Görevleri**

Madde 7- Yoklama Memurları, Ünite amirince yazılı emir verilmesi üzerine,

- Yapılacak yoklama sonucunda, işyerlerinin faal olup olmadığını, mevcut durumlarının, sigortalı çalıştırılıp çalıştırılmadığını, çalıştırılıyorsa kimlerin hangi sürede ve ücretle çalıştırdıklarının, ilgili dönem bordrolarının işyerlerinde asılı olup olmadığını tespit edilmesi ve bu hususların tutanağa kaydedilmesi,
- İşverenlerin, aracılardan, sigortalıların ve diğer kişi veya kuruluşların adreslerinin tespit edilmesi,
- Sigortalılar ile Kurumdan gelir veya aylık alanların geçirdirmekle yükümlü buldukları kimselerin olup olmadıklarının araştırılması,

Tutanakların Düzenlenmesi

Madde 8- Yoklama Memurları, örneği bu Yönetmelik ekinde (Ek : 1) bulunan kendi el yazıları ile okunaklı olarak düzenleyecekleri tutanakları her yıl birden başlamak üzere beş nüsha düzenleyerek ilk iki nüshasını ünitenin ilgili servisine gönderilmek üzere ünite amirine verir. Üçüncü nüsha, ünite tarafından her Yoklama Memuru adına yıllar itibarıyla dosyalanır. Dördüncü nüsha tutanağı düzenleyen Yoklama Memuru tarafından saklanır. Beşinci nüshası ise işverenlere veya vekiline verilir.

Yoklama Memurlarının yetkileri

Madde 9- Yoklama Memurları görevlerini yaptıkları sırada, kimlik belgelerini göstermek suretiyle;

- İşyerlerinin güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek şekilde ve işyeri kurallarına uygun olarak serbestçe girmek,
- İlgilileri çağırmak ve bilgi istemek,
- Gerektiğinde güvenlik kuvvetlerinden yardım istemek

yetkisine sahiptirler.

Yoklama Memurlarının sorumlulukları

Madde 10- Yoklama Memurları,

- Resmi ve özel ilişkilerinde işveren, sigortalı ve üçüncü şahıslara karşı nezaket kurallarına uygun olarak davranmak, giyim-kuşam ve hareketlerinde güven ve saygı uyandırmak zorundadırlar.
- Ünite amiri tarafından kendilerine verilen işleri zorunlu hallerde izin almadıkça bırakamazlar, başka bir yoklama memuruna devredemezler.
- Kendilerine tanınan yetkilere dayanarak yaptıkları yoklama ve tespit sırasında işin normal gidişini ve işleyişini aksatmazlar ve durduramazlar. Ancak bu durumda görevlerinin ifası için gerekli ortamın sağlanmasını talep ederler.
- Yoklama ve tespitlerinde işverenin ve işyerinin meslek sırları, şartları, ekonomik ticari hal ve durumları hakkında gördükleri ve öğrendikleri hususları gizli tutarak, kendileri tarafından bilgileri alınan, ihbar veya şikayette bulunan kişilerin isimlerini ve kimliklerini açıklamazlar.
- Kendileri ile çıkar birliği bulunanlar ile üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dahil) hısımlar olanlar yahut tarafsızlığı hakkında kuşku uyandıracak derecede uyuşmazlık, husumet gibi halleri olan işveren, sigortalı veya hak sahipleri ile ilgili işlere bakamazlar. Kendilerine bu tip işlerin verilmesi halinde durumu yazılı olarak ünite amirine bildirilir.

- f) Yoklama ve tespit yaptıkları işyerlerinde özel hizmet veya alışılmış olmayan ikramları kabul edemezler. Bu kimselerle iş ilişkisi dışında bir ilişki kuramaz, çıkar birliği sağlayamaz, borç alıp veremezler.
- g) Yoklamaya gidecekleri yerleri açıklayamaz, yaptıkları yoklama ve tespit işlemleri hakkında yetkili makamlardan başkasına bilgi veremezler.
- h) Tutanaklara, Yoklama Memuru kimlik belgesi gösterilmiştir ibaresini yazmak ve işyerinde tutacakları tutanakların bir örneğini imzası karşılığında işveren veya vekiline vermek zorundadırlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yoklama Memurlarına Verilecek Kimlik Belgesi Ve Tanıtım Kaşesi

Kimlik Belgeleri

Madde 11- Yoklama Memurlarına, görevlerini belirten ve işyerlerinde yoklama ve tespit yapma yetkisinin verildiğini gösteren Genel Müdürlükçe onaylı ve fotoğraflı bir kimlik belgesi verilir.

Tanıtım kaşeleri

Madde 12- Yoklama Memurlarına düzenledikleri tutanaklarda kullanılmak üzere örneği Genel Müdürlükçe belirlenen birer tanıtım kaşesi verilir. Bu kaşeler Sigorta Müdürlüklerince yaptırılır.

Yoklama Memurlarına verilen kaşelerin kaydedilmesi halinde, durum bir tutanakla tespit edildikten sonra yenisi verilir.

Yoklama Memurları, görevlerinden ayrıldıkları veya görev süreleri sona erdiği takdirde, kimlik belgelerini ve kaşelerini Ünite amirine iade etmek zorundadırlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yoklama Memurlarının Çalışmaları ve Yol Giderleri

Çalışma cetvelleri

Madde 13- Yoklama Memurları verilen ve yaptıkları işleri göstermek üzere daktilo ile yazacakları örneği Genel Müdürlükçe hazırlanan aylık birer çalışma cetveli düzenlerler. Bu cetveller, Ünite amirince onaylandıktan sonra Üniteye saklanır.

Yol Giderleri

Madde 14- Yoklama Memurlarına bir aylık yol giderini karşılamak üzere avans verilir. Bu avanslar her ayın sonunda usulüne uygun olarak kapatılır.

ALTINCI BÖLÜM

Ünitece Yapılacak İşlemler

Bildirilmeyen hizmetler ve ücretler

Madde 15- Yoklama Memurları tarafından düzenlenen tutanaklar dikkate alınarak, işyerlerinde hizmet akdine istinaden fiilen çalıştırıldığı tespit edilen sigortalıların Kuruma bildirilmeyen ya da eksik bildirilen hizmetleri ve ücretleri ile ilgili;

- İşe giriş bildireleri,
 - Aylık sigorta primleri bildireleri,
 - Aylık sosyal güvenlik destek primi bordroları,
 - Dört aylık sigorta primleri bordroları,
- Bir aylık süreli tebligat ile işverenden / aracıdan istenir.

Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir ay içerisinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir.

Primerin ödenmesi

Madde 16- Bu Yönetmeliğin 15 inci maddesinde belirtilen belgeler muhteviyatı primler, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 80 inci maddesi de dikkate alınmak su-

retile Ünitece re'sen hesaplanarak işverene tebliğ olunur. İşveren tebliğden itibaren bir ay içerisinde öder.

İtiraz

Madde 17- İşveren, bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesi uyarınca hesaplanarak tebliğ edilen Kurum Ünitesine dilekçe vermek veya bu dilekçeyi taahhütlü olarak posta ile göndermek suretiyle itiraz edebilir. Dilekçenin taahhütlü olarak posta ile gönderilmesi halinde postaya verildiği tarih Kuruma verildiği tarih olarak kabul edilir.

İtiraza ilişkin dilekçe şekle tabi değildir.

Kurum ünitesine itiraz, borcun takibini durdurur.

İtirazların İncelenmesi

Madde 18- İtiraz, Kurum Ünitesinde müdür veya yardımcısının başkanlığında, varsa ünite avukatı, ilgili servis şefi ve bir emurdan oluşan komisyonda incelenerek karara bağlanır.

Maddi hatalar

Madde 19- Maddi hatalar işverence ileri sürülmemiş olsa bile Ünite komisyonunca re'sen nazara alınır.

Kararların düzenlenmesi ve tebliği

Madde 20- Ünite İtiraz Komisyonunun kararına karşı kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili mahkemeye başvurulabilir.

Mahkemeye başvuru borcun takip ve tahsilini durdurmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

Madde 22- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 23- Bu Yönetmelik hükümlerini Sosyal sigortalar Kurumu Genel Müdürü yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

R.G. 21 Ocak 2000 - Sayı:23940 (Mükerrer)

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Yönetmelik

Karar Sayısı: 2000/4

Ekli "Mal bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in yürürlüğe konulması; 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'nun 22 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 17/01/2000 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Süleyman DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

Mal Bildirimde Bulunulması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Madde 1- 10/08/1990 tarihli ve 90/748 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmeliğin 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 12- Ekli "Mal Bildirimi Formu" tek nüsha olarak doldurulur ve tarih belirtmek suretiyle imzalanır."

Madde 2- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

R.G. 22 Ocak 2000 - Sayı: 23941

YASAMA BÖLÜMÜ

**Kanun
Kamu Hizmetleri ile İlgili İmtiyaz Şartlaşma
ve Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıklarda Tahkim
Yoluna Başvurulması Halinde Uyulması Gereken
İkellere Dair Kanun**

Kanun No :4501
Kabul tarihi :21.01.2000

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların tahkim yoluyla çözülmesinin öngörülmesi durumunda taraflarca sözleşme yapılırken uyulması gereken ilke ve esasları belirlemektir.

Tanımlar

Madde 2- Bu kanunda geçen;

- Tahkim Yolu : Tarafların doğmuş veya doğabilecek bir uyuşmazlığı aralarındaki anlaşmaya göre hakem veya hakem kuruluna götürdükleri, usulü taraflarca belirlenebilecek özel bir yargılama faaliyeti,
- Milletlerarası Tahkim anlaşması : Yabancılık unsuru taşıyan kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların tamamının veya bir kısmının milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi için yapılan anlaşmayı,
- Yabancılık unsuru : Sözleşmeye taraf kurulu veya kurulacak şirket ortaklarından en az birinin yabancı sermayeyi teşvik mevzuatı hükümlerine göre yabancı menşeli olması veya sözleşmenin uygulanabilmesi için yurt dışı kaynaklı sermaye veya kredi veya teminat sözleşmelerinin akdedilmesinin gerekli olması hallerinden birini,
- Sözleşme : Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerini,

İfade eder.

Yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıkların milletlerarası tahkim yoluyla çözümü

Madde 3- Yabancılık unsuru taşıyan sözleşmelerde bunlardan doğan uyuşmazlıkların;

- Türkiye'de toplanarak Türk Hukukuna ya da yabancı hukuka göre karar verecek hakem veya hakem kurulunda,
- Yabancı bir ülkede toplanarak Türk Hukukunu ya da yabancı hukuka göre karar verecek hakem veya hakem kurulunda,
- Kendi tahkim usulü bulunan milletlerarası tahkim kuruluşunda,

Çözülmesi kabul edilebilir.

Tahkim yoluna ilişkin ikeller

Madde 4- Tahkim yolunun öngörülmesi halinde tahkim anlaşması, sözleşmeye konulan tahkim şartı veya ayrı bir tahkim sözleşmesi şeklinde yapılabilir. Tahkim sözleşmesi, sözleşmenin yürürlüğe konulmasındaki usule tabi olur.

Tahkim şartı veya tahkim sözleşmesinde; tahkim yoluyla çözülecek uyuşmazlıklar, uygulanması istenilen tahkim kuralları, tahkim yeri, hakem ya da hakem kurulunun yetkisi, hakem kurulunun yargılama usulü, yargılamada kullanılacak dil, uyuşmazlığın esasına uygulanacak maddi hukukun seçimi, tarafların delil ikamesi, bilirkişilerin seçimi, uyuşmazlığın diğer tarafa ne şekilde bildirileceği, bildirim süresi, tahkim süresi, hakem kurulunun delil toplama yetkisi ve usulü, hakem ücreti, yargılama giderleri, vekalet ücreti ve benzeri konular ayrıntılı biçimde düzenlenir.

Hakem kararlarının tanınması, tenfizi ve temyizi

Madde 5- Sözleşmelere ilişkin olarak verilen hakem kararlarının temyizi Yargıtay'da, tanıma ve tenfizi ise asliye hukuk mahkemelerinde görülür.

Hüküm bulunmayan haller

Madde 6- Bu Kanunda ve usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası anlaşmalarda hüküm bulunmayan hallerde, 18.06.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile 20.05.1982 tarihli ve 2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunun tahkim ile ilgili hükümleri uygulanır.

Madde 7- 08.06.1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ancak, birinci fıkrada belirtilen proje ve işler ile 04.12.1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile görevlendirilmesi Hakkında Kanun ve 28.05.1988 tarihli ve 3465 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü dışındaki Kuruluşların Erişme Kontrollü Karayolu (Otoyol) Yapımı, Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanuna tabi proje ve işlere de bu Kanunun 5 inci madde hükmünün uygulanmasına, görevli veya sermaye şirketinin, Kanunun yayım tarihinden bir ay içerisinde başvurusu ve ilgili idarenin müracaatı üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir. Bu durumda idare ile görevli veya sermaye şirketi arasında yapılmış olan sözleşme, uluslararası finansman temini kriterleri ve idarenin yürürlükteki benzer uygulama sözleşmeleri de dikkate alınarak, özel hukuk hükümlerine göre, Bakanlar Kurulu kararının yayımından itibaren üç ay içinde yeniden düzenlenir. Bu süre, tarafların mutabakatı ile en çok üç ay daha uzatılabilir.

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerine göre başlatılmış projeler ve işler, tabi oldukları usul ve esaslara göre sonuçlandırılır.

Ancak, kesinleşmiş mahkeme kararı ile iptal edilenler hariç, birinci fıkrada belirtilen proje ve işlere de bu Kanun hükümlerinin uygulanmasına, görevli şirketin bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir ay içinde başvurusu ve ilgili idarenin müracaatı üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilir.

Yürürlük

Madde 8- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 9- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

R.G. 25 Ocak 2000 - Sayı: 23944

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Tebliğler

Maliye Bakanlığından:

**KURUMLAR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ
SERİ NO: 66**

4008 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanunu'nun 41'inci maddesine eklenen 8 ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15'inci maddesine eklenen 13 numaralı bent hükümleri ile işletmelerin kullandıkları yabancı kaynaklara ilişkin gider ve maliyet unsurları toplamına, Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre o yıl için tespit edilmiş olan yeniden değerlendirme oranının, ilgili kuruluşlardan alınan bilgilere göre Maliye Bakanlığınca o yıl için hesaplanan ortalama ticari kredi faiz oranına bölünmesi suretiyle bulunacak kısmının % 25'inin gider olarak kabul edilmemesi öngörülmüştür.

Bu hüküm uyarınca gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 1999 yılı kazançları için gider indirimi kısıtlaması uygulamasına esas alınacak indirim oranı % 26.1 olarak tespit edilmiştir.

Bu oran aynı zamanda 1999 yılı dördüncü geçici vergi vergilendirme dönemi için de uygulanacaktır.

Bu durumda, tespit edilen orana göre mükellefler, kullandıkları yabancı kaynaklara ilişkin gider ve maliyet unsurlarının (% 46.1 X % 25 =) % 11.5'ini kanunen kabul edilme- yen gider olarak dikkate alacaklardır.

Tebliğ olunur.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

Maliye Bakanlığından:

**TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİ
Seri No: 408**

Bildiği gibi, 3946 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile değişik 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinin Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye istinaden 09.07.1998 tarih ve 23397 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 03.07.1998 tarih ve 98/11331 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 09.07.1998 tarihinden geçerli olmak üzere amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı % 12 nispetinde gecikme zammı uygulanmaktadır.

Ancak, mali piyasalarda geçerli faiz oranlarında meydana gelen azalma dikkate alınarak, anılan maddenin 4369 sayılı Kanunun 81/B-4 üncü maddesi ile değişik dördüncü fıkrası ile Bakanlar Kurulu'na verilen yetkiye istinaden 21.01.2000 tarih ve 23940 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21.01.2000 tarih ve 2000/7 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı % 6 nispetinde gecikme zammı uygulanması kararlaştırılmış ve belirtilen Karar 21.01.2000 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Buna göre, 21.01.2000 tarihinden önce vadesi geldiği halde bu tarihe kadar ödenmemiş olan amme alacaklarının bu tarihten itibaren ödenecek kısımlarına ve 21.01.2000 tarihinden itibaren vadesi geldiği halde vadelerinde ödenmeyen amme alacaklarına yukarıda belirtilen nispetlerde ve 381 Seri No'lu Tahsilat Genel Tebliğinde yer alan esaslar doğrultusunda gecikme zammı uygulanacaktır.

Tebliğ olunur.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

Maliye Bakanlığından:

**TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİ
Seri No: 409**

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesi ile Bakanlığımıza tanınan yetkiye istinaden, halen yıllık % 96 olarak uygulanmakta olan tecil faizi oranı bu tebliğin yayımı tarihinden itibaren yıllık % 48 olarak belirlenmiştir.

Bundan böyle, 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine istinaden bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren yapılacak müracaatlara dayanılarak tecil edilen amme alacaklarına yıllık % 48 oranında tecil faizi uygulanacaktır.

Bu tebliğin yayımı tarihinden önceki müracaatlara dayanılarak tecil edilecek olan amme alacaklarına müracaat tarihlerinden bu Tebliğin yayımı tarihine kadar geçen süre için geçerli olan oranlar, bu Tebliğin yayımı tarihinden sonra da % 48 oranında tecil faizi uygulanması gerekmektedir.

Aynı şekilde, bu Tebliğin yayımı tarihinden önce tecil edilmiş ve tecil şartlarına uygun olarak ödenmekte olan amme alacaklarının bu Tebliğin yayımı tarihinden sonra ödenmesi gereken taksit miktarlarına; bu Tebliğin yayımı tarihine kadar geçen süre için geçerli olan oranlar, bu Tebliğin yayımı tarihinden sonra da % 48 oranında tecil faizi uygulanacaktır.

Tecilin gerçekleşmesi üzerine borcu tecil edilen mükelleflere yapılacak bildirimde; faiz oranının belirlendiği kısmın altı çizilmek suretiyle hangi oranda tecil faizi ödeneceğine dair gerekli uyarı yapılacaktır.

Tebliğ olunur.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

R.G. 26 Ocak 2000 - Sayı: 23945

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Tebliğler

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

**İŞYERLERİNDE ÖZÜRLÜ VE ESKİ
HÜKÜMLÜ ÇALIŞTIRILMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ**

Madde 1- 25.08.1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 25 inci maddesine göre; işverenlerin, 50 ve daha fazla sayıda işçi çalıştırdıkları işyerlerinde % 3 oranında özürlüyü, 50 ve daha fazla sayıda daimi işçi çalıştırdıkları işyerlerinde de % 3 oranında eski hükümlüyü istihdam etmeleri gerekir.

Madde 2- 26.02.1987 tarihli ve 87/11546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Eski Hükümlülerin İstihdamı Hakkında Tüzük Hükümlerine göre; yurt güvenliği ile ilgili mal ve hizmet üreten işyerleri ile öğrenci yurtları ve eğitim kurumları eski hükümlü çalıştırmakla yükümlü değildir. Bu işyerleri, Milli Savunma, İçişleri, Milli Eğitim Bakanlıklarının görüşleri esas alınarak İş ve İşçi Bulma Kurumunca belirlenir.

Madde 3- İşyerlerinin temizlik, yemek ve benzeri işlerini yaptırmak üzere anlaştıkları firmalar ile iş ya da hizmet alımına ilişkin imzaladıkları sözleşmelerde özürlü ve eski hükümlü işçi çalıştırılmayacağına dair hükümlere yer verilmez.

Madde 4- Öngörülen sayıda özürlü ve eski hükümlü çalıştırılmaması veya şartname ve sözleşmelerde özürlü veya eski hükümlü çalıştırılmayacağına ilişkin hükümlerin yer alması durumunda ilgili mevzuatta yer alan cezai müeyyideler uygulanacaktır.

Madde 5- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 6- Bu Tebliğ hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

R.G. 29 Ocak 2000 - Sayı: 23948

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Tebliğler

Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulundan:

**İSTİHDAM YARDIMI HAKKINDA TEBLİĞ
(Tebliğ No: 2000/1)**

Bu Tebliğ, 27.12.1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 17.01.2000 tarihli ve 2000/3 sayılı Kararına istinaden hazırlanmıştır.

Madde 1- Bu Tebliğin amacı, Sektörel Dış Ticaret Şirketi (SDŞ) statüsüne haiz şirketlerin münhasıran dış ticarete ilişkin işlemlerini yürütmek üzere, konusunda tecrübeli ve yüksek öğrenimli yönetici ve eleman istihdamının sağlanmasıdır.

Madde 2- Bu Tebliğ'de geçen;

Müsteşarlık : Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM)'dir.

Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ) : DTM tarafından SDŞ Statüsü verilen şirketlerdir.

Madde 3- SDŞ'lerin bu destekten yararlanmaya yönelik başvuruları doğrudan Dış Ticaret Müsteşarlığı'na (İhracat Genel Müdürlüğü) yapılır.

Madde 4- Bu Tebliğ kapsamında; SDŞ'lerin ilk defa istihdam edebilecekleri konusunda tecrübeli ve yüksek öğrenimli;

- 1) Yöneticinin toplam azami 18.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirasını aşmamak üzere yıllık brüt maaşlarının % 75'i,
- 2) Elemanlarının toplam azami 9.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirasını aşmamak üzere yıllık brüt maaşlarının % 75'i.

Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan azami bir yıl süreyle karşılanır.

Bu Tebliğ kapsamında, bir SDŞ'ye, istihdam edeceği en fazla bir yönetici ile iki elemanın ücretleri için ve bir defa destek sağlanır.

Madde 5- Bu yardım programına ilişkin talepler, değerlendirme ve uygulama usul ve esasları çerçevesinde DTM tarafından sonuçlandırılır.

Madde 6- Desteklemede, ibraz edilen belgelerdeki giderlerin Türk Lirası cinsinden olması gerekmekte olup, döviz cinsinden düzenlenmiş belgeler değerlendirmeye alınmayacaktır.

Madde 7- Şirketler, kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından yanıltıcı ve yanlış bilgi ve belge verilmesinden dolayı, şirketlere haksız ödeme yapıldığının tespiti halinde "6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun" hükümleri uygulanır.

Madde 8- Bu Tebliğ'in uygulanmasına ilişkin her türlü düzenlemenin yapılması ile uygulamada ortaya çıkabilecek ihtilafların sonuçlandırılmasında Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkilidir.

Madde 9- 31.07.1997 tarih ve 23066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 97/8 sayılı İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında "İstihdam "Yol Açma" Yardımı" Hakkında Tebliğ uyarınca başvuruda bulunmuş ve talepleri DTM'na intikal ettirilmiş bulunan şirketlerin kazanılmış hakları saklıdır.

Madde 10- 24.07.1997 tarih ve 97/8 sayılı Kararı'nın 4 üncü maddesi ile 31.07.1997 tarih ve 23066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 97/8 sayılı İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında "İstihdam "Yol Açma" Yardımı" Hakkında Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 11- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 12- Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Bakan yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulundan:

**EĞİTİM YARDIMI HAKKINDA TEBLİĞ
(Tebliğ No: 2000/2)**

Bu Tebliğ, 27.12.1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 17.01.2000 tarihli ve 2000/3 sayılı Kararına istinaden hazırlanmıştır.

Madde 1- Bu tebliğin amacı, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) ile Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ) ve bu şirketlerin ortağı bulunan şirketlerin münhasıran dış ticarete ilişkin eğitim ihtiyaçlarının karşılanması suretiyle uluslararası ticarete yönlendirilmeleri bağlamında, elemanlarının uluslararası pazarlama ve ihracat işlemleri ile ihracatta Pazar bulma konusundaki niteliklerinin artırılarak dünya pazarlarına hızla açılmalarını sağlamaktır.

Madde 2- Bu Tebliğ'de geçen;

Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM)'dir.

Uygulamacı Kuruluş: İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi (İGEME)'dir.

Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ) : DTM tarafından SDŞ Statüsü verilen şirketlerdir

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme (KOBİ);

- 1) İmalat Sanayi Sektöründe faaliyette bulunan,
- 2) Bir ila ikiyüz arasında işçi çalıştırdığı, bağlı olduğu meslek kuruluşunca tevsik edilen,
- 3) Gerçek usulde defter tutan, Arsa ve bina hariç, mevcut sabit sermaye tutarı, bilanço net değeri itibarıyla iki milyon ABD Doları karşılığı TL'yi aşmayan, İşletmelerdir.

Madde 3- Bu Tebliğ kapsamında desteklenecek giderlerle ilgili olarak istenecek bilgi ve belgeler, faaliyet bazında sağlanacak destek oranları ve miktarları ile yürütülecek işlemler, hazırlanacak Uygulama Usul ve Esasları ile belirlenir.

Madde 4- Bu Tebliğ kapsamında işletmelerin, münhasıran dış ticarete ilişkin alanlarla sınırlı olmak üzere desteklenecek eğitim konuları;

- 1) Dış Ticaret, Gümrük ve Kambiyo Mevzuatı,
- 2) İhracat için Pazar ve müşteri bulma, Pazar analizi, Pazar araştırması, alıcıyla müzakere ve yazışma teknikleri ve fiyat verme,
- 3) İhracata ulusal ve uluslararası finansman sağlama teknikleri,
- 4) Rekabet hukuku ve koşulları ile Avrupa Birliği ve Dünya Ticaret Örgütü mevzuatı, uluslararası pazarlama teknikleri,
- 5) Moda-Marka tasarımı, ve benzeri alanları kapsamaktadır.

Madde 5- KOBİ ve SDŞ'lerin yurtiçi programlar için 3. yurtdışı programlar için 3 olmak üzere en fazla 6 eğitim programına destek sağlanır.

Bu Tebliğ kapsamında;

- 1) Eğitim programı başına azami 7.500 ABD Dolarını aşmamak ve süresi 3 ayı geçmemek üzere SDŞ ve KOBİ'lerin yurtdışı eğitim harcamalarının SDŞ'ler için % 75'i ve KOBİ'ler için % 50'si,
- 2) Eğitim programı başına KOBİ'ler için azami 5.000 ABD Dolarını ve SDŞ'ler için 15.000 ABD Dolarını aşmamak ve süresi 3 ayı geçmemek üzere yurtdışı eğitim harcamalarının SDŞ'ler için % 75'i ve KOBİ'ler için % 50'si.

Destekleme ve fiyat istikrar Fonu'ndan karşılanır.

Yurtdışı eğitim için gönderilecek elemanın şirkette eğitim konusuyla ilgili bir alanda istihdam ediliyor olması ve iştirak edilecek programı anlayacak derecede yabancı dil bilmesi şartı aranır.

SDŞ ortaklarının eğitim yardımına ilişkin başvuruları ortağı oldukları SDŞ'ler üzerinden yapılır.

Madde 6- Şirketlerin eğitim faaliyetlerinin desteklenebilmesi için, harcamalarının ölçülebilir ve belgelendirilmiş olması gerekir.

Madde 7- Dördüncü maddede belirtilen eğitim programlarına ilişkin başvurular, değerlendirme ve uygulama usul ve esasları çerçevesinde uygulamacı kuruluş İGEME'ye yapılır.

Madde 8- Desteklemede, ibraz edilen belgelerdeki giderlerin Türk Lirası cinsinden olanları Türk Lirası, döviz cinsinden olanları ise ödenmiş olması kaydıyla fatura tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası çapraz kurları ve döviz alış kuru esas alınarak, ABD Doları karşılığı Türk Lirası olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan ödenir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından firmalara yapılacak ödeme esnasında ödenecek meblağın % 5'i, İGEME'nin bu Tebliğ kapsamındaki izleme ve değerlendirme faaliyetleri ile temel araştırmalarına destek sağlamak amacıyla kesilerek bu kuruluşun hesabına aktarılır.

Madde 9- Şirketler, kurum veya kuruluşlar tarafından, yanıltıcı ve yanlış bilgi ve belge verilmesinden dolayı haksız ödeme yapıldığının tespiti halinde "6183 Sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun" hükümleri uygulanır.

Madde 10- Bu Tebliğ'in uygulanmasına ilişkin her türlü düzenlemenin yapılması ile uygulamada ortaya çıkabilecek ihtilafların sonuçlandırılmasında Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkilidir.

Madde 11- 31.07.1997 tarih ve 23066 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 97/7 sayılı İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında "Eğitim Yardımı" Hakkında Tebliğ uyarınca başvuruda bulunmuş ve talepleri DTM'na intikal ettirilmiş bulunan eğitim faaliyetlerine ilişkin olarak şirketlerin kazanılmış hakları saklıdır.

Madde 12- 24.07.1997 tarih ve 97/8 sayılı Kararı'nın 3 üncü maddesi ile 31.07.1997 tarih ve 23066 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 97/7 sayılı İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kapsamında "Eğitim Yardımı" Hakkında Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 13- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 14- Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Bakan yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----
Para- Kredi ve Koordinasyon Kurulundan:

**TÜRK ÜRÜNLERİNİN YURTDIŞINDA
MARKALAŞMASI, TANITIM VE TUTUNDURMASI
İLE TÜRK MALİ İMAJININ
YERLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK FAALİYETLERİN
DESTEKLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ
(Tebliğ No: 2000/3)**

Bu Tebliğ, 27.12.1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı"na dayanılarak hazırlanan Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun 17.01.2000 tarihli ve 2000/4 sayılı Kararına istinaden hazırlanmıştır.

Madde 1- Bu destek ile Türkiye'de kendi unvan ve/veya markasıyla ticari ve/veya sınai faaliyette bulunan şirketler ile Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ)'nin uluslararası pazarlarda ürünlerine Türk Mali imajı ve marka oluşturmak amacıyla yurtdışında yapacakları marka tescilli dahil tanıtım ve tutundurma ile Türk Mali imajının yerleştirilmesine yönelik faaliyetleri dolayısıyla yaptıkları giderlerin uluslararası kurallara göre devletçe karşılanması amaçlanmaktadır.

Madde 2- Bu tebliğ kapsamındaki destekten, Türkiye'de sektöründe kendi unvan ve/veya markasıyla mal üretimi ve/veya ticareti ile iştigal eden şirketler ile SDŞ'ler yararlandırılır.

Madde 3- Bu Tebliğ'de geçen;

Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM)'ni,
Sektörel Dış Ticaret Şirketleri (SDŞ) : Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından SDŞ Statüsü verilen şirketleri,
Üretici Derneği: Aynı imalat dalında faaliyette bulunan üretici şirketlerin kurduğu dernekleri,
Meslek Kuruluşları Komitesi: İlgili sektörlerin temsilcileri durumundaki birlik, oda, dernek ve vakıf gibi kuruluşların seçtiği temsilcilerden oluşturulacak komiteyi,
Marka: 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname uyarınca yapılan tanımdır. Bir işletmenin mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlaması amacıyla, kişi adları dahil, özellikle sözcükler, şekiller, harfler, sayılar, malların biçimi veya ambalajları gibi çizimle görülebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayımlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işaretleri, ifade eder.

Madde 4- Bu Tebliğ kapsamında ve önceden hazırlanacak fizibilite etüdünün Meslek Kuruluşları Komitesi'nin görüşleri ile dikkate alınarak DTM'den uygunluk alması koşuluyla;

- a) Türkiye'de sınai ve/veya ticari faaliyette bulunan ve sektöründe ünlü bir markaya sahip Türk Şirketlerinin veya SDŞ'lerinin ilgili ülkelerde yapacakları marka tescilli ve korunmasına ilişkin giderlerinin en fazla toplam 50.000 ABD Doları,
- b) Yurt dışında açacağı birime ilişkin kira giderlerinin yıllık en fazla toplam 200.000 ABD Doları,
- c) İlgili ülkelerde ürünlerine yönelik yoğunlaştırılmış pazarlama tanıtım (görsel ve yazılı tanıtım, show, defile ve spor müsabakaları dahil ülke imaj kampanyaları) giderlerinin en fazla 300.000 ABD Doları,
- d) Ürünle ilgili uluslararası kalite kontrol kuruluşlarından alınacak sertifikasyon giderlerinin en fazla toplam 50.000 ABD Doları,
- e) Uluslararası üne sahip bir markanın üretiminde fason olarak çalışan Türk üretici firmanın sözkonusu ürünün etiketine "Made in Turkey/Türkiye" veya ilgili dilde aynı mahiyette bir ibarenin konulmasının ve satışının gerçekleştirilmesinin tevsik edilmesi (ilgili ülke mevzuatına göre bu hususun zorunlu olması halinde işbu destek ödenmez), yıllık 100.000 ABD Dolarına kadarki ödenmiş vergi, resim, harç, SSK primi,

- enerji giderleri (gecikmelerden kaynaklanan gecikme cezası ve faiz borçları destekleme kapsamına alınmaz).
- f) Franchising yoluyla markalaşmış Türk ürününün dışa açılması halinde yıllık 100.000 Doları aşmamak kaydıyla ödenmiş vergi, resim, harç, SSK primi, enerji giderleri (gecikmelerden kaynaklanan gecikme cezası ve faiz borçları destekleme kapsamına alınmaz).
- g) Firmanın Türkiye'deki marka tasarım çalışmaları (tasarımcı, stilist istihdamı dahil) yıllık harcamaların en fazla 100.000 ABD Doları,
- h) Üretici Derneklerinin ilgili oldukları üretim alanında yer alan ürünlerin Türk Malı imajıyla yurt dışında pazarlanabilmesi amacıyla yapacakları tanıtım ve reklam faaliyetlerine ilişkin harcamaların en fazla toplam 100.000 ABD Doları,
- i) Marka oluşturulması kapsamında uluslar arası alanda faaliyet gösteren bir tanıtım-promosyon ajansı ile çalışılması halinde yapılacak tanıtım-promosyon ve danışmanlık hizmetleri giderlerinin en fazla toplam 50.000 ABD Doları, Desteklenir.

Madde 5- Şirketler ve SDŞ'ler, 4 üncü maddede yer alan desteklerden; sadece bir marka için, en fazla üç yıl süreyle ve yaptıkları harcamaların azami %50'si oranında yararlandırılır.

Madde 6- Yurtdışında Türk Markası oluşturma, tanıtım ve tutundurma ve Türk Malı imajının yerleştirilmesinin desteklenmesine yönelik ödemeler Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca belirlenecek kriterler çerçevesinde yapılır.

Bu çerçevede;

- a) Harcama faaliyetinden önce Meslek Kuruluşları Komitesi'nin de görüşlerinin yer aldığı bir fizibilite raporuyla Dış Ticaret Müsteşarlığı'na başvurulması ve nihai uygunluk onayının alınması gerekmektedir.
- b) Yurtdışındaki yukarıda belirtilen konulardaki harcamalarının desteklenebilmesi için harcamaların fatura ile belgelendirilmiş olması gerekmektedir.
- c) Şirketlerin;
1. Harcama kalemlerine ilişkin belgelerin doğruluğunun tevsiki amacıyla; bulunduğu ülkedeki Türk Ticaret Müşavirliği'ne veya Müşavirliğin olmadığı yerlerde Konsolosluklarımıza müracaat etmesi,
 2. Doğruluğu teyit edilen belgelerle birlikte, gerekli incelemenin yapılabilmesini teminen Dış Ticaret Müsteşarlığı'na (İhracat Genel Müdürlüğü) fatura tarihinden itibaren en geç altı ay içerisinde müracaat etmesi,
- Gerekmemektedir.
- d) Dış Ticaret Müsteşarlığı, gerekli incelemenin yapılmasını müteakip, ödeme yapılacak şirketler ile ödeme miktarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na bildirir. Dış Ticaret Müsteşarlığı'ndan alınan bildirim üzerine, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ödemeyi öncelikle yapar.
- e) Desteklemede, ibraz edilen belgelerdeki giderlerin Türk Lirası cinsinden olanları Türk Lirası döviz cinsinden olanların ise fatura (belge) tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası çapraz kurları ve döviz alış kuru esas alınarak, ABD Doları karşılığı Türk Lirası olarak Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan ödenir.
- f) Belli bir faaliyet için diğer Karar ve/veya Tebliğlerle destekleme ödemesinden yararlanan firmalar, aynı faaliyet için bu Tebliğ'de yer alan destekten yararlanamaz.

Madde 7- Şirketlerin yanıtıcı bilgi ve belge vermesinden dolayı haksız olarak ödenen Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu kaynaklı ödemelere, 6183 sayılı Amme Alacakları Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Madde 8- Bu Tebliğin uygulanmasına ilişkin her türlü düzenlemenin yapılmasında ve uygulamada ortaya çıkacak ihtilafların sonuçlandırılmasında Dış Ticaret Müsteşarlığı yetkilidir.

Madde 9- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 10- Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Bakan yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

R.G. 02 Şubat 2000 - Sayı: 23952

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Yönetmelikler

İçişleri Bakanlığından:

DERNEKLER BİRİMİNİN KURULUŞ, GÖREV, YETKİ VE ÇALIŞMA ESASLARI İLE DERNEKLER KÜTÜĞÜNÜN TESİSİ HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

Madde 1- 03.02.1985 tarihli ve 18655 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Dernekler Biriminin Kuruluş, Görev, Yetki ve Çalışma Esasları ile Dernekler Kütüğünün Tesisi hakkında Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İl kendisine intikal eden dernek başvurularında birden fazla ilde faaliyet gösterecek dernekler için 2 adet kuruluş bildirisi ile 4 adet tüzüğünü 1 hafta içinde, bir ilde faaliyet gösterecek dernekler için ise; birer adet kuruluş bildirisi ile yetkili makamlarca incelenip kanuna uygunluğu sağlanan tüzüğünü, uygunluk bildiriminden itibaren 15 gün içinde Bakanlığa gönderir."

Madde 2- Aynı yönetmeliğin 32 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Dernek ve benzerlerine verilecek kütük numaraları 3 kısım ve 8 rakamdan meydana gelir.

- a) Birinci kısmı meydana getiren ilk iki rakam kuruluş ilin trafik numarasını,
- b) İkinci kısmı meydana getiren ve 001'den başlayan üç rakam kaydın yapıldığı defterin o ildeki sıra numarasını,
- c) Üçüncü kısmı meydana getiren üç rakam ise, dernek ve benzerlerinin o defterde kayıt edildiği sayfayı gösterir."

Madde 3- Bu yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Madde 4- Bu yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

TARIMDA KENDİ ADINA VE HESABINA ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KANUNU HÜKÜMLERİNİN UYGULAMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

Madde 1- 26.07.1984 tarihli ve 18470 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu Hükümlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (D) bendi eklenmiştir.

"D- Sağlık sigortasından;

- Sigortalılar ile hak sahiplerinin hastalanmaları halinde, ayakta veya yatarak tedavilerinin sağlanması,
- İş kazası hallerinde sağlık yardımı yapılması,"

Madde 2- Aynı yönetmeliğin 12 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Sigorta ve Sağlık Sigortası Primi ve Primlerinin Ödenmesi

Madde 12- Kanunun değişik 33 üncü maddesinde tespit edilen veya Bakanlar Kurulu kararı gereğince ürün bedellerinden tevkif suretiyle de tahsil edilebilir."

Madde 3- Bu Yönetmelik, 1 inci maddesi 01.01.1999, 2 nci maddesinin birinci fıkrası 01.10.1999 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4- Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

R.G. 09 Şubat 2000 - Sayı: 23959

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Yönetmelikler

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

SOSYAL SİGORTALAR KURUMUNCA 6183 SAYILI AMME ALAÇAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUNA GÖRE KULLANILACAK YETKİLERİN USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

Madde 1- 17.08.1994 tarihli ve 22024 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sosyal Sigortalar Kurumunca 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna Göre Kullanılacak Yetkilerin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmeliğin değişik 12 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Tecilde ödemeler, borç aslı ve ferilerine orantılı olarak mahsup edilir.

"Tecil edilen ve tecil şartlarına uygun olarak ödenmeyen Kurum alacağı sadece gecikme zammı uygulanmayan alacaklardan oluşuyor ise, ödenen tecil faizleri iade veya mahsup edilmez. Ancak tecil edilen alacak içerisinde gecikme zammı tatbik edilmeyen alacakla birlikte gecikme zammı uygulanabilir alacak bulunuyor ise, bu durumda ödenen tecil faizlerinden gecikme zammı uygulanabilecek alacağa isabet eden kısmı ödenmesi gereken gecikme zammına mahsup edilir.

Madde 2- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Yönetmelik hükümlerini Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürü yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

12 Şubat 2000 - Sayı: 23962

YASAMA BÖLÜMÜ

Kanun

Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanun

Kanun No.4505

Kabul tarihi: 27.01.2000

Madde 1- 24.05.1983 tarihli ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki "re'sen emekli olma" ibaresinden sonra gelmek üzere "süresi kanunla belirlenen vazifelere atanma veya seçilme" ibaresi eklenmiş ve Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5- Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce kendilerine bu Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanmak suretiyle herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşunca aylık bağlananların veya bunlardan ölenlerin dul ve yetimlerinin istekleri halinde, müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren aynı maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanmak suretiyle son defa tabi olduğu kurumca bu kurum mevzuatına göre aylık bağlanır ve ödenir. Diğer sosyal güvenlik kuruluşlarınınca bağlanmış aylıkları aynı tarihten itibaren kesilir.

Madde 2- 26.10.1990 tarihli ve 3671 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emeklilerine Dair Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yasama organı üyelerinden ve dışarıdan atanan bakanlardan altmışbeş yaşını doldurmuş bulunanlar ile bunların dul ve yetimlerine çeşitli kanunlarda yer alan hükümlere göre bağlanmış bulunan aylık ve sair tazminatlara ilişkin olarak yapılan her türlü işlem ve tahsisler kazanılmış hak olarak saklı olup bağlanmış bulunan emekli, dul-yetim aylıkları ile sair tazminatların Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ödenmesine devam olunur.

Ayrıca bu Kanunun 5 inci maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisinden tazminat almakta iken, bu maddenin yürürlükten kalkması sonucu tazminatları kesilen ve Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığından da temsil tazminatı ödenmeyen yasama organı üyeleri ile dışarıdan atanan bakanların kendilerine, dul ve yetimlerine 5434 sayılı Kanun ek 68 inci maddesindeki esaslar dahilinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden temsil tazminatı ödenir. Bu tazminatlar ödedikçe faturası karşılığında Hazineden tahsil olunur.

Madde 3 - 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 68 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "makam veya yüksek hakimlik" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve temsil" ibaresi ve aynı fıkranın sonuna "Ancak bu tazminatların ölenlerin dul ve yetimlerine ödenmesinde iki yıl görev şartı aranmaz." ibaresi eklenmiş, maddenin üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Temsil tazminatı; yönetim ve denetim kurulu üyelikleri dahil olmak üzere kamu kesiminde her ne suretle olursa olsun aylık veya ücret alıp almadıklarına bakılmaksızın görev alanlara bu durumları devam ettiği sürece ödenmez. Tazminattan yararlanırken, yararlanma şartlarını kaybedenler en geç bir ay içinde durumu Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne bildirirler. Bu durumun ortaya çıktığı tarihi takip eden ay başından itibaren tazminat ödenmesine son verilir. Zamanında bildirimde bulunmayanlara ödenen tazminat kanuni faizi ile birlikte geri alınır.

Madde 4- 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun ek 48 inci maddesinin son fıkrasındaki "en yüksek ek gösterge rakamı" ibaresinden sonra gelmek üzere "emekliliklerinde ise iştirakçilerin yararlanmakta olduğu en yüksek temsil tazminatı rakamları" ibaresi ile aşağıdaki ek ve geçici maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 74- Süresi kanunlarla belirlenen görevlere atanan veya seçilenlerden görevleri sona erenlerin Sandıkla kurmuş oldukları ilgi Sandığa yapacakları başvuru tarihini izleyen aybaşıdan itibaren devam ettirilir.

Bunların emekli kesenekleri görevden ayrıldıkları tarihteki emekli keseneğine esas aylık derece, kademe ve ek göstergeleri üzerinden keseneğe esas diğer unsurlarda nazara alınmak suretiyle hesaplanır ve ilgililer tarafından ait olduğu ay içinde Sandığa ödenir.

Bu suretle geçen sürenin her yıl bir kademe her üç yılda bir derece yükseltmek ve öğrenim durumları itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ıncı maddesinde belirlenen en son yükselebilecekleri derece ve kademeyi geçmemek kaydıyla emekli keseneğine esas derece ve kademeleri yükseltir ve ek göstergeleri bu derecelere göre ek 48 inci madde hükümleri uygulanmak suretiyle tespit edilir.

Bunlardan Sosyal sigortalar Kurumu veya 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesine tabi kurumlarda çalışanların kesenekleri kendileri, karşılıkları ise çalıştıran işverenden tahsil edilir.

Kesenek ve karşılıklarını bu maddede belirtilen sürede yatırmayanların o aya ait hizmetleri sayılmaz.

Bir süre Sandıkla ilgilendirildikten sonra veya ilgisi kurulmadan önce yaptığı ilgilenme isteğinden vazgeçenler bir defaya mahsus olmak üzere yeniden Sandıkla ilgilendirme isteğinde bulunabilirler.

Bu suretle geçen süreler kazanılmış hak aylıklarında ve emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaz. Ancak, işçi statüsünde çalışanların 1475 sayılı İş Kanunundan doğan hakları saklıdır.

GEÇİCİ MADDE 207- Yasama organı üyeleri ve dışarıdan atanan bakanlar ile bunların emekli veya dul ve yetimlerinden 01.07.1990 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yürürlükte bulunan kanunların ilgili hükümlerine göre borçlanma işlemleri yapılmış ve tahakkuk eden borçları ödenmiş olanların bu borçlanmaları ile intibak ve ek göstergeleri geçerli sayılır.

GEÇİCİ MADDE 208- Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce görevleri sona ermiş olanlar için Kanunun Ek 68 inci maddesinde söz konusu edilen makam tazminatı, yüksek hakimlik tazminatı ile temsil tazminatı ödenmesinde iki yıllık görev süresini doldurma şartı aranmaz. Ancak bu hüküm 92 inci madde kapsamına girenler hakkında uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 209- Süresi kanunlarla belirlenen görevlere atanan veya seçilenlerden görevleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sona erenler istekleri halinde 5434 sayılı Kanunun ek 74 üncü maddesi hükümlerine göre başvuru tarihi ile sosyal güvenlik kuruluşları ile ilgililerinin kesildiği tarih arasında geçen dönem için Sandıkla ilgilendirilir.

Bu suretle ilgileri kurulanların görevden ayrıldıkları tarihteki derece ve kademeleri başlangıç alınmak, borçlandıkları sürenin her yılı için bir kademe ilerlemesi her üç yılı için bir derece yükselmesi uygulanmak suretiyle bulunacak derece, kademe ve ek göstergelerinin başvuru tarihindeki tutarı üzerinden hesaplanacak kesenek ve karşılıkların toplamı adlarına borç kaydedilir. Bunlar borcun kendilerine tebliğ

tarihinden itibaren otuz gün içinde defaten ödemek zorundadırlar.

Görevlerinden ayrıldıkları tarihte tespit edilmiş keseneğine esas aylığı bulunmayanlar hakkında prim ödeme süreleri ve öğrenim durumlarına göre tespit edilecek derece, kademe ve ek göstergeler esas alınmak suretiyle yukarıdaki hükümler uygulanır.

Bunlardan Sandıkça bağlanmış emekli aylıkları, herhangi bir nedenle kesilmiş ya da iptal edilmiş ya da iptal edilmiş olanlar hakkında da ödenmiş olan emekli aylıklarının defaten tahsil suretiyle yukarıdaki fıkralara göre işlem yapılır.

MADDE 5- a) Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ile 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanununa göre makam veya yüksek hakimlik tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlardan Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek olanlara 30.000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere temsil tazminatı ödenir. Temsil tazminatı göstergelerini kadro ve görev unvanı itibarıyla farklı olarak belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

b) Temsil tazminatı, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve bu tazminata hak kazanma ve ödemelerde makam tazminatı ile yüksek hakimlik tazminatına ilişkin hükümler uygulanır.

c) Teşkilat veya özel kanunlarında yer alan hükümlere göre kadro karşılığı sözleşmeli, sözleşmeli veya kapsam dışı statüde çalışanlara temsil tazminatı ödenmez. Bu tazminata hak kazananlara personel veya teşkilat kanunları veya diğer kanuni düzenlemeler ile kaynağı ne olursa olsun ödenmekte olan döner sermaye katkı payları, fiilen yapılmayan ders karşılığı ek ders ücreti ödemeleri, fon, ek ödeme, teşvik ödemesi ve benzeri ödemelerin aylık net tutarları, temsil tazminatının net tutarından mahsup edilir. Benzeri ödemelerin kapsamı ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir. Bu tazminat her ne şekilde olursa olsun ikramiyelerin veya başka bir ödemenin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

d) Makam tazminatı ile yüksek hakimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde toplam iki yıl bulunduktan sonra emekliye ayrılanlara temsil tazminatları buldukları en üst görev esas alınarak ödenir.

MADDE 6- 26.10.1990 tarihli ve 3671 sayılı Kanunun değişik 2 nci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları, değişik 5 inci maddesi ile geçici 3, 6 ve 7 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışan Sigortalıların Ödemek Zorunda Oldukları Primlerin Hesaplanması, Ödenmesi ve Tahsil Usulleri Hakkında Yönetmelik'te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Madde 1- 26.07.1984 tarihli ve 18470 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışan Sigortalıların Ödemek Zorunda Oldukları Primlerin

Hesaplanması, Ödenmesi ve Tahsili Usulleri Hakkında Yönetmeliğin 2 nci maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki (i) bendi eklenmiştir.

"b) "Genel Müdürlük" ve "İl Müdürlüğü", Bağ-Kur Genel Müdürlüğü ve Bağ-Kur İl Müdürlüğünü,"

"i) "prim", sigortalıların Kanuna göre ödemeleri gereken sigorta ve sağlık sigortası primini,"

Madde 2- Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 5- Aylık sigorta primi, Kanunun 33 üncü maddesine göre tespit edilen basamak göstergelerinin katsayı ile çarpılması suretiyle bulunacak tutara, Kanunun değişik 31 inci maddesinde yer alan oranın, sağlık sigortası primi ise, Kanunun 33 üncü maddesine göre tespit edilen basamak göstergelerinin katsayı ile çarpılması suretiyle bulunacak tutara, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun değişik Ek 15'inci maddesinin (a) bendinde yer alan oranın uygulanması suretiyle bulunur.

Aylık sigorta primi ve sağlık sigortası primi tam olarak alınır."

Madde 3- Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 6- Primler, ait oldukları yılın mart, haziran, eylül ve aralık ayları sonu itibarıyla dört dönemde ödenir.

Primler, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, süresi içinde ödenmeyen döneme ait prim borcuna, bu dönemi takip eden aybaşından itibaren, ödemenin yapıldığı tarihe kadar her ay için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunla belirlenen gecikme zammı oranı uygulanır.

Ancak, yangın, su baskını ve deprem gibi tabii bir afet sonucu fiilen çalıştırdığı işyeri veya ikametgah olarak kullandığı konutu yıkılan, tarımsal faaliyetine devam edemeyen veya ürünleri hasar gören ve bu durumlarını, tabii afetin meydana geldiği prim ödeme döneminin sonundan itibaren 6 ay içinde il ve ilçelerde valilik, kaymakamlık ve belediyelerden, köylerde ise ihtiyar heyetlerinden alacakları belgelerle belgelendiren sigortalıların, tabii afetin meydana geldiği dönem dahil bu döneme kadar ödenmemiş prim borçları ile bu dönemi takip eden 6 aylık prim borçları, bu 6 aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren 6 ay süre ile ertelenir.

Ertelenen prim borçlarının altı aylık erteleme dönemini takip eden ilk prim ödeme dönemi sonuna kadar ödenmesi halinde, bu primlere fark ve gecikme zammı uygulanmaz.

Hastalık nedeniyle tarımsal faaliyetini yürütemeyen ve bu durumunu hastalık halinin sona erdiği tarihi takip eden altı ay içinde sağlık kurulu raporu ile belgeleyen sigortalının, çalışmadığı dönemlere ait prim borçları da, sigortalının çalışmaya başladığı tarihi takip eden prim ödeme döneminden itibaren, altı ay süreyle ertelenir. Ertelenen prim borçlarının altı ayı takip eden ilk prim ödeme dönemi sonuna kadar ödenmesi halinde, bu primlere fark ve gecikme zammı uygulanmaz.

Madde 4- Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 9- Sigortalı tarafından yapılan ödemeler sırası ile en eski dönem prim borcundan başlanmak üzere, öncelikle prim borçlarına, fark, gecikme zammı, faiz borçlarına ve diğer borçlarına mahsup edilir.

Tahakkuk etmiş borçtan fazla ödemede bulunulması halinde ödemenin yersiz olarak alınan kısmı talep halinde sigortalıya geri verilir. İadesi talep edilmeyen fazla ödemeler, ileriki aylara ait primlere mahsup edilmek üzere tutulur..

Borçlanma karşılığı ödenen primler, öncelikle ilgili borçlanma primlerine, artan kısmı yukarıdaki kurallara göre borçlarına (prim, fark, gecikme zammı, faiz ve diğer borçlar) mahsup edilir.

Geçersiz sayılan borçlanmalarla ilgili, borçlanma karşılığı tahsil edilen primler, yersiz alınan prim olarak değerlendirilir ve talep halinde sigortalıya geri verilir. Bu şekilde iadesi istenilmeyen primler, sigortalının veya hak sahibinin isteği halinde ödenmemiş prim borçlarına mahsup mahsup edilir."

Madde 5- Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Geçici Madde 1- Sigortalıların 01.01.2000 tarihine kadar olan prim borçları, değişiklikten önceki hükümler çerçevesinde ve prim borcunun doğduğu tarihteki prim oranı esas alınarak, ödemenin yapıldığı tarihteki basamak göstergesi ile katsayının çarpılması sonucu bulunacak tutar üzerinden hesaplanır."

Madde 6- Bu Yönetmelik;

- 1 inci maddesinin (i) bendi 01.01.1999,
- 2 nci maddesi 01.10.1999,
- 3 üncü madde ile değiştirilen 6 ncı maddenin ikinci fıkrası 01.01.2000, üçüncü ve dördüncü fıkraları 30.09.1999,
- Geçici 1 inci maddesi 01.01.2000,

tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7- Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

15 Şubat 2000 - Sayı: 23965

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Yönetmelikler

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

BAĞ-KUR SAĞLIK SİGORTASI YARDIMLARI YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

Madde 1- 25.08.1986 tarihli ve 19202 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağ-Kur Sağlık Sigortası Yardımları Yönetmeliğinin 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye bu fıkradan gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"02.09.1971 tarihli ve 1479 sayılı Kanun ile 17.10.1983 tarihli ve 2926 sayılı Kanuna göre ilk defa veya bu kanunlar kapsamında çıkarak tekrar bu kanunlar kapsamında sigortalı olanlar ile isteğe bağlı sigortalılardan sağlık sigortası kapsamından çıktıktan sonra yeniden sağlık sigortası kapsamına girmek isteyenlerin sağlık yardımlarından yararlanabilmeleri için en az sekiz ay sağlık sigortası primi ödemiş olmaları ve sağlık karnesi talep ettikleri tarihte, prim ve gecikme zammı borçlarının bulunmaması şarttır."

"1479 ve 2926 sayılı kanunlar kapsamında çıktıktan sonra aynı veya takip eden gün yine aynı kanunlar kapsamında sigortalı olanlar için 8 aylık sağlık sigortası primi ödeme sü-

resinin hesabında, her iki kanuna tabi olarak geçen süreler toplamı dikkate alınır."

Madde 2- Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve Yönetmeliğe ekteki "Bedelli Kurum"ca Karşılanaçak Olanlar Dışında Kalan Ortez ve Protezlere İlişkin Liste" başlıklı 2 numaralı ek eklenmiştir.

"Poliklinik Muayene, İlaç ve Protez Araç ve Gereç Bedellerinden Katılım Payı Alınması

Madde 16- Hizmet satın alınan sağlık kurum ve kuruluşlarından yatarak sağlanan tedaviler sonucu doğan ilaç bedellerinin tamamı, Kurum tarafından ödenir.

Ayakta yapılan tedavilerde poliklinik muayene ücreti ve ilaç bedellerinin %20'si sigortalılar ve hak sahipleri, %10'u ise aylık alanlar ve hak sahipleri tarafından karşılanır.

Ayakta veya yatarak yapılan tedavilerde, iş kazası ve meslek hastalığı sonucu verilecek olanlar hariç, protez, araç ve gereç bedellerinin %20'si sigortalı ve hak sahipleri, %10'u ise aylık alanlar ve hak sahipleri (03.11.1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamına girenler hariç) tarafından karşılanır. Ancak, katkı payı tutarı sigortalılarda birinci gelir basamağının bir buçuk katını, aylık alanlarda ise birinci gelir basamağının %65'ini geçemez. Katılım payından muaf tutulacak protez, araç ve gereçler için Maliye, Çalışma ve Sosyal Güvenlik ve Sağlık Bakanlıklarınca belirlenecek uygulamaya ilişkin usul ve esaslara uyulur.

Ağız protezleri hariç, sigortalının sigortalılığının başladığı tarihten önce sigortalı ve hak sahiplerinde mevcut olduğu tespit edilen hastalık ve arızalardan dolayı bedeli Kurumca karşılanacak olanlar dışında kalan ortez ve protezler, Yönetmelik ekindeki (Ek:2) listede belirtilmiştir. Hastalık ve arızanın sigortalılığın başladığı tarihten önce mevcut olup olmadığı Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilir."

Madde 3- Bu Yönetmelik, 1 inci maddesi 08.09.1999, 2 nci maddesi 01.01.2000 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4- Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

18 Şubat 2000 - Sayı:23968

YASAMA BÖLÜMÜ

Kanunlar

**Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna
Bir Geçici Madde
Eklenmesi Hakkında Kanun**

**Kanun No:4531
Kabul Tarihi:16.02.2000**

MADDE 1- 18.05.1955 tarihli ve 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 7- Sözleşmelerde kararlaştırılan kira paraları 2000 yılında yıllık % 25, 2001 yılında ise yıllık % 10 oranında artırılabilir. Ancak, taşınmazın bulunduğu bölgede rayiç kira parasındaki artış bu oranların altında ise bu oranlar uygulanmaz. Kira parasının artış sınırlarının aşılması amacıyla yeniden kira sözleşmesi yapılamaz.

Kira tespit davalarında da yukarıdaki sınırlamalara uyulur.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

R.G. 25 Şubat 2000 - Sayı: 23975

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Kanun Hükmünde Kararnameler

**25.08.1999 Tarihi ve 4447 Sayılı Kanun ile
Sosyal Sigortalar Kanununda
Değişiklik yapılması Hakkında
Kanun Hükmünde Kararname**

Karar Sayısı : KHK/592

25/08/1999 tarihli ve 447 sayılı Kanun ile Sosyal Sigortalar Kanununda değişiklik yapılması; 4484 sayılı Kanunla değişik 27/08/1999 tarihli ve 4452 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunca 21/01/2000 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 1- 25/08/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanununun 60 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yukarıdaki fıkra kapsamına girenlerden 17/08/1999 tarihinde ve daha sonraki tarihlerde meydana gelen depremler sonucunda yaralanan veya sakat kalanlara verilecek protez, ortez, araç ve gereç bedelleri için katılım payı alınmaz."

Madde 2- 4447 sayılı Kanununun geçici 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Geçici Madde 5- 17/08/1999 tarihinde ve daha sonraki tarihlerde meydana gelen depremler sonucunda malul kalan sigortalı ve iştirakçiler ile ölen sigortalı veya iştirakçilerin hak sahiplerine en az 360 gün prim veya 12 aylık prim veya kesenek ödenmiş ve her ne ad altında olursa olsun sosyal güvenlik kurumlarından aylık veya gelir almamak şartıyla; 506, 2925, 5434, 1479 ve 2926 sayılı kanunlarda öngörülen prim veya kesenek ödeme süresi aranmaksızın ilgili kurumca kendi mevzuatlarına göre aylık bağlanır. Bu şekilde bağlanan aylıklarla ilgili söz konusu kanunlarda öngörülen prim ve keseneklerin eksik olan kısmı Hazinece kurumlara ödenir. Bu konudaki usul ve esaslar Çalışma ve sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığınca müştereken tespit edilir."

Madde 3- 17/07/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa 578 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen ek 42 nci maddeye "ödenmesi gereken primlerin" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve sosyal yardım zammı borçlarının" ibaresi eklenmiştir.

Madde 4- Bu kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5- Bu kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

----- Çimento İşveren Mevzuat Eki -----

26. Şubat 2000 - Sayı: 23976

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı:

Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Madde 1- 30/10/1987 tarihli ve 19619 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 2 nci maddesinin (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir ve aynı maddeye aşağıdaki (j) bendi eklenmiştir.

"d) Sigortalıların tescilini, işverenler tarafından tutulacak kayıtları ve işverenlerin uymaya mecbur buldukları usul ve esasları, sigortalının çalışmaya başladığını Kuruma bildirmesinin usul ve esaslarını, isteğe bağlı sigortaya tabi tutulanların prim ödeme şekillerini,"

"j) Ay içinde bazı işgünlerinde çalıştırılmadığı ve ücret ödenmediği beyan edilen sigortalıların 30 günden az çalıştıklarını gösteren bilgi ve belgelerin işverenlerce Kuruma verilmesinin usul ve esaslarını,"

Madde 2- Aynı Yönetmeliğin 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 3- Bu Yönetmelik, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun değişik 135 inci maddesinin (B) bendi ile 3395, 3910 ve 4447 sayılı Kanunlar uyarınca hazırlanmıştır."

Madde 3- Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (f), (g), (h), (j) ve (k) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"f) "işveren vekili", işveren nem ve hesabına işin yönetimi görevini yapan kimseleri,"

"g) "işyeri", sigortalıların işlerini yaptıkları yerler ile işin niteliği ve yürütümü bakımından işyerlerine bağlı bulunan yerlerle, dinlenme, çocuk, emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi eklentiler ve araçları"

"h) "İşyeri sicil numarası", işyerlerinin Kanun kapsamına alınması üzerine Kurumca verilen numarayı,"

"j) "Sigorta primi" sigortalıların prime esas kazançları üzerinden sigortalı ve işverenlerden belirli oranlarda alınan meblağı,"

"k) "Durum tespiti" kanun kapsamına girecek nitelikte olduğu halde Kuruma bildirilmemiş olan işyerinin veya sigortalıların mahallinde tespiti amacıyla sigorta müfettişlerince yapılan işlemleri, Kurum Yönetim Kurulu kararı ile görevlendirilen yoklama memurları ile genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin denetim elemanları tarafından işyerlerinde yapılan yoklama ve tespiti,"

Madde 4- Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yukarıdaki fıkralar hükümleri gereğince bildirilen her işyerine Kurumca "Mahiyet Kodu", "İşkolu Kodu", "Ünite Kodu", "Sıra Numarası", "İl Kodu" ve "İlçe Kodu"nu ihtiva eden bir sicil numarası verilir ve bu numara işverene tebliğ edilir."

Madde 5- Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İşverence, örneği (Ek:7)de bulunan "işyeri bildirgesi" iki nüsha düzenlenip sigortalı çalıştırmaya başlanılmadan önce Kuruma verilir. Bu bildirgenin bir nüshası "alındı belgesi" yerine geçmek üzere işverene iade edilir."

"a) Kurumun sigorta müfettişleri, Kurum Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilen yoklama memurları ve genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin denetim elemanlarınınca düzenlenen ve işyeri bildirgesinde bulunması gerekli bilgileri ihtiva eden durum tespit tutanağına,"

Madde 6- Aynı Yönetmeliğin 12 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 12- İşyerinin faaliyette bulunduğu adresten başka bir ildeki veya aynı ilde diğer bir ünitenin görev alanına girin adrese nakledilmesi halinde, işverence işyerinin nakledildiği yeri çevresine alan Kurum ünitesine nakil tarihinden önce yeniden işyeri bildirgesi verilir. Boşaltılan işyeri ise yine önceden yazılı olarak Kurum ünitesine bildirir."

Madde 7- Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) İşveren, işyerinin devri, kapanması, terki veya tasfiyesi halinde bu durumu önceden, intikalinde ise ölüm tarihinden itibaren üç ay içinde işyerinin tescilli bulunduğu Kurum ünitesine yazılı olarak bildirir."

Madde 8- Aynı Yönetmeliğin Üçüncü Kısım başlığı "Sigortalıların Tescili ve Beyanları" olarak ve 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 14- İşverence, işe alınacak sigortalılar için nüfus cüzdanlarına göre üçer nüsha ve fotoğraflı olarak düzenlenecek örneği (Ek:8)de bulunan "sigortalı işe giriş bildirgesi" sigortalı işe başlatılmadan önce Kuruma verilir veya iadeli taahhütlü olarak gönderilir.

İnşaat işyerlerinde işe başlayan sigortalılar için işe başlatıldığı gün, Kuruma ilk defa işyeri bildirgesi verilen işyerlerinde ise en geç bir ay Dışişleri Bakanlığının yurtdışı teşkilatında göreve atanan sigortalı personeli için de üç ay içinde Kuruma verilen bildireler süresi içinde verilmiş sayılır.

İşe giriş bildirgesi birden çok ise, örneği Kurumca hazırlanan ve iki nüsha olarak doldurulmuş bir dizi pusulasına ekli olarak gönderilir. Kurum, alındıkları tarihi ve genel evrak numarasını bildirelere ve dizi pusulasına ayrı ayrı işlendikten sonra dizi pusulasının bir örneğini işverene geri verir.

Tek işe giriş bildirgesinin gönderilmesinde dizi pusulası düzenlenmez.

Sigortalı, çalışmaya başladığını, çalışmaya başladığı tarihten itibaren en geç 30 gün içinde örneği (ek:9)da bulunan "sigortalı bildirim belgesi" ile Kuruma bildirir. Sigortalı tarafından iki nüsha olarak doldurulan belge Kurumca alınıp genel evrak numarası işlendikten sonra bir nüshası sigortalıya geri verilir.

Sigortalının bildirim ile işverenin bildirimleri arasında farklılık olduğu takdirde, durum Kurumca iadeli-taahhütlü bir yazıyla işverene bildirilir. İşverence 7 gün içinde cevap vermemesi halinde yapılacak araştırma ve inceleme sonucuna göre gerekli işlemler yapılır."

Madde 9- Aynı Yönetmeliğin 17 inci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"Dört aylık sigorta primleri bordrosu üç nüsha düzenlenir. Birinci nüshası Kuruma verilir. İkinci nüshası işveren ya da aracı tarafından saklanır. Kurumca tasdikli üçüncü nüshası ise Kuruma verilmesi gereken ayın sonundan, müteakip bordronun verilmesi gereken ayın sonuna kadar işyerinde sigortalıların görebileceği bir yere asılır."

"Dört aylık sigorta primleri bordrosu ile birlikte, ay içinde (30) günden az çalışan veya eksik ücret ödenen sigortalılara ilişkin istirahatlı olduğunu gösteren resmi kuruluşlara ait sağlık tesisleri veya işyeri hekimlerince düzenlenmiş hekim raporu, ücretsiz izinli olduğunu kanıtlayan izin belgesi, disiplin cezası uygulaması, gözaltına alınması, tutukluluk hali, kısmi istihdama ilişkin yazılı hizmet sözleşmesi, puvantaj kayıtlarına ilişkin belgeler ile grev, lokavt, genel hayatı etkileyen olaylar, ekonomik kriz, doğal afetler nedeniyle işyerinde faaliyetin durdurulduğunu veya işe ara verildiğini gös-

teren ilgili resmi makamlardan alınan yazı örneği (Ek:10) bilgi formu ekinde Kuruma verilir."

"Toplu İş Sözleşmesi yapılan işyerleriyle kamu işyerlerinde çalışan sigortalılara ilişkin eksik bildirimlerin nedenlerinin işverenler tarafından bir yazı ile Kuruma bildirilmesi halinde, bunlar için başkaca belge aranmaz."
"Yukarıda sayılan hallerin dışındaki (30) günden az çalışılan süreler ile eksik bildirilen sürelerle ait geçerli belgeleri belirlemeye Kurum Yönetim Kurulu yetkilidir."

Madde 10- Aynı Yönetmeliğin 20 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Aylık sosyal güvenlik destek primi bordrosu üç nüsha düzenlenir. Birinci nüshası, Kuruma verilir. 17 nci maddede sayılan haller nedeniyle ay içinde 30 günden az çalışması veya eksik ücret ödenmesi halinde bu durumları kanıtlayan belgeler de bilgi formu ekinde Kuruma intikal ettirilir. İkinci nüshası işveren ya da aracı tarafından saklanır. Kurumca tasdikli üçüncü nüsha ise Kuruma verilmesi gereken ayın sonundan, müteakip bordronun verilmesi gereken ayın sonuna kadar işyerinde, Yönetmeliğin 17 nci maddesinin yedinci fıkrası hükmü de göz önünde tutularak sigortalıların görebileceği bir yere asılır."

"Kanunla kurulu sosyal güvenlik kurumlarından görev malullüğü aylığı almakta olanlar, ayrıca malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi tutulmuşlarsa, bunlar için aylık sosyal güvenlik destek prim bordrosunun yanısıra aylık sigorta primleri bildirgesi ve dört aylık sigorta primleri bordrosu da düzenlenir."

Madde 11- Aynı Yönetmeliğin 23 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Yukarıda belirtilen hususların tümünü ihtiva etmeyen ücret tediye bordroları geçerli sayılmaz. Makbuz mukabilinde veya banka aracılığı ile yapılan ödemelerde ücret tediye bordrosundaki imza ve mühür şartı aranmaz."

Madde 12- Aynı Yönetmeliğin 26 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 26- İşverenler ve aracilar, işyeri ile ilgili tüm defter ve belgeleri, istenilmesi halinde sigorta müfettişine göstermek üzere 10 yıl süreyle saklamak zorundadırlar. Yapılacak tebligat üzerine, defter ve belgeler, incelemeyi yapacak ilgili sigorta müfettişinin tebligatta gösterdiği adrese getirilir. Ancak, işveren veya aracı tarafından defter ve belgelerin işyerinde ya da belge ile kanıtlanması kaydıyla işletme merkezinde, işletme merkezi bulunmuyorsa kanuni ikametgahında incelenmesi yazılı olarak istenir veya bu istek bir tutanakla tespit edilir ve ilgili sigorta müfettişince de teftişe elverişli bulunursa inceleme orada yapılır."

Defter ve belgeler 506 sayılı Kanunun 132 nci maddesi geçince 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre yapılacak bildiri ile istenebileceği gibi, işveren, işveren vekili veya aracı ile düzenlenecek tutanakla da istenebilir.

Yapılacak tebligata rağmen 15 gün ya da haklı bir sebep ileri sürülerek yazılı istekte bulunulması veya bu durumun ilgililerin şahsen başvurusu ile bir tutanakla tespiti üzerine verilen mehil süresi içinde gösterilmeyen defter ve belgeler daha sonra ibraz edilirse gerekli inceleme yapılır. Ancak bu durumda ilgililer hakkında 506 sayılı Kanunun değişik 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi hükmü uygulanır.

İşveren, işveren vekili veya aracı tarafından haklı bir sebep ileri sürülerek istenilen mehil süresi sigorta müfettişince belirlenir. Zamanaşımının söz konusu olduğu hallerde mehil süresine ilişkin istekler kabul edilmez.

Defter ve belgelerin gösterilmeyeceği, gösterilemeyeceği veya mevcut olmadığı işveren, işveren vekili veya aracı tarafından yazılı olarak bildirildiği ya da bu durum sigorta müfettişince bir tutanakla tespit edildiği takdirde, ilgililere süre verilmesi hususunda ayrıca tebligat yapılmaz."

Madde 13- Aynı Yönetmeliğin 27 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 27- İşverenin, 506 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen işyeri bildirgesini işçi çalıştırmaya başlayacağı tarihten önce Kuruma vermemesi halinde, aynı Kanunun değişik 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca işlem yapılır."

Madde 14- Aynı Yönetmeliğin 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 28- İşveren ve varsa aracı tarafından Yönetmeliğin 14 üncü maddesinde belirtilen sigortalı işe giriş bildirgesinin 506 sayılı Kanunun değişik 9 uncu maddesinde öngörülen sürelerde Kuruma verilmemesi halinde, aynı Kanunun değişik 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre işlem yapılır."

Madde 15- Aynı Yönetmeliğin 29 uncu maddesi aşağıda şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 29- İşverenler veya varsa aracılar;

a) Yönetmelikte belirtilen prim belgelerinin gerek 506 sayılı Kanunun değişik 79 uncu maddesinin birinci fıkrasında, gerekse Yönetmelikte öngörülen sürelerde verilmemesi halinde, aynı Kanunun değişik 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi,

b) İşyeri kayıtlarının istenilen sürede ibraz edilmemesi, ibraz edilmekle beraber Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olarak düzenlenmemesi halinde, 506 sayılı Kanunun değişik 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi,

c) Yönetmeliğin 17 nci ve 20 nci maddelerinde belirtilen belgelerin aynı maddelerde açıklanan sürelerde işyerlerinde sigortalıların görebileceği bir yere asılmaması durumunda, 506 sayılı Kanunun değişik 140 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi,

hükümleri uygulanır."

Madde 16- Aynı Yönetmeliğin 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 31- İdari para cezaları Kurumca hesaplanarak ilgililere tebliğ edilir. Söz konusu cezalar tebliğ tarihinden itibaren (7) gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir."

Madde 17- Aynı Yönetmeliğin 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 32- İdari para cezasına karşı yapılan itirazı Kurumca reddedilen işverenler veya varsa aracilar, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren (7 gün içinde yetkili Sulh Ceza Mahkemesine başvurabilirler. Mahkemeye itiraz takip ve tahsilatı durdurmaz. Ancak mahkemece yanlış veya yersiz alındığına karar verilen idari para cezaları, talep edilmesi halinde, kanuni faizi ile birlikte ilgililere iade olunur."

Madde 18- Aynı Yönetmeliğin 34 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 34- İşyerlerinde;

- Fiilen veya kayden çalıştıkları tespit edildiği halde bu çalışmaları Kuruma bildirilmeyen veya eksik bildirilen,
- Ay içinde 30 gün çalışmasına rağmen bazı iş günlerinde çalıştırılmadığına ve ücret ödenme-

diğine dair belgeleri Kuruma verilmeyen veya verilen bu belgeler Kurumca geçerli sayılmayan, Sigortalılar ile ilgili olarak düzenlenmesi gereken sigortalı işe giriş bildirgesi, aylık sigorta primleri bildirgesi, dört aylık sigorta primleri bordrosu ve aylık sosyal güvenlik destek primi bordrosu, Kurumca yapılacak bir ay süreli tebligat ile işveren veya aracından istenilir.

Söz konusu belgeler yapılan tebligata rağmen verilmemiş takdirde Kurumca re'sen düzenlenir.

c) Ayrıca, 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun değişik 6 ncı maddesi uyarınca Sigorta Müfettişlerince yapılacak asgari işçilik miktarı saptamalarında göz önünde bulundurulmak üzere çeşitli işkollarından dolayı Kuruma bildirilmesi gereken asgari işçilik kistasları ilgili meslek veya kamu kuruluşlarının da görüşleri alınmak suretiyle Kurumca belirlenir."

Madde 19- Aynı Yönetmeliğin 43 üncü maddesi aşağıda şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 43- Ünite itiraz komisyonu; müdür veya yardımcısının başkanlığında işveren servis şefi, işveren memuru ve varsa ünite avukatından oluşur".

Madde 20- Aynı Yönetmeliğin 48 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıda şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 48- Sigortalılar ile eş ve geçindirmekle yükümlü oldukları çocuklarının muayene ve tedavileri için Kurum hekim ve sağlık tesislerine müracaatlarında gösterilmek üzere, kendilerine Kurum tarafından hazırlanan bir sağlık kartesi verilir."

"Bu sağlık karteleri, sigortalıların ibraz edecekleri vizite kağıdı ve kendisi ile eş-çocuklarına ait nüfus cüzdanlarına istinaden Kurumca düzenlenerek imza karşılığında sigortalıya teslim edilir."

Madde 21- Aynı Yönetmeliğin 48 inci maddesi aşağıda şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 48- Kurum hekim veya sağlık tesislerine muayene ve tedavi için başvurularında;

- Sigortalılar, örneği (Ek-4)'de belirlenen ve işveren tarafından düzenlenen vizite kağıdını vermek ve Kurum tarafından verilen sağlık kartesi ile sigorta sicil kartını göstermek,
- Sigortalıların eş ve geçindirmekle yükümlü oldukları çocukları, işyerinin kurulu olduğu yerde veya başka yerde örneği (Ek-5) ve (Ek-6)'da belirlenen ve işveren tarafından düzenlenen vizite kağıdını veya sağlık belgesini ibraz etmek ve sağlık kartelerini göstermek,
- Sigortalının işyerinin kurulu olduğu yerden başka yerde bulunan eş ve geçindirmekle yükümlü olduğu çocukları da sağlık karteleri ile birlikte, işveren tarafından düzenlenen sağlık belgelerini ibraz etmek,
- Sigortalıların geçindirmekle yükümlü oldukları ana ve babaları sağlık belgeleri ile sağlık kartelerini göstermek,
Zorundadırlar."

Madde 22- Aynı Yönetmeliğin 49 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki (a) bendi eklenmiş ve maddenin (a) bendi (b), (b) bendi (c) bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

"a) Sigortalıların sağlık yardımı, protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması, yenilenmesi ile gerekli hallerde muayene ve tedavi için yurt içinde başka bir yere gönderilmesi halinde verilecek yol parası ve zaruri masraf karşılığı yardımlarından yararlanabilmesi için düzenlenen vizite kağıtlarında sigortalının viziteye çıktığı tarihten önceki altı ay içindeki en az 60 gün olmak üzere toplam 120 gün prim ödeme gün sayısı."

Madde 23- Aynı Yönetmeliğin 51 nci maddesi aşağıda şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 51- Sigortalıların geçindirmekle yükümlü oldukları ana ve babalarını muayene ve tedavileri için Kurum hekim ve sağlık tesislerine müracaatlarında gösterilmek üzere, kendilerine Kurumca düzenlenen sağlık kartesi ile işverence düzenlenen sağlık belgesi verilir.

Altı ay için geçerli olan sağlık belgesinin ön yüzü, fotoğraflı olarak, sigortalıların işverenlerinde düzenlenir.

Sigortalıların geçindirmekle yükümlü oldukları ana ve babaları muayene ve tedavileri için Kurum hekim veya sağlık tesislerine Kurumca kendilerine verilen sağlık kartesi ve sağlık belgesi ile müracaat ederler.

Sigortalıların ana ve babalarına, Kurumca sağlık yardımı yapılabilmesi, sağlık kartesi ve sağlık belgesi verilebilmesi için, bunların geçimlerinin sigortalılar tarafından sağlandığının belgelenmesi gerekir.

Sağlık belgesinin ön yüzüne işverence;

- Sigortalının, adı-soyadı, sigorta sicil numarası, işe giriş tarihi, prim ödeme hali sona ermişse sona eriş tarihi ile düzenlenme tarihi,
- Ana ve babasının, adı-soyadı, doğum yeri-tarihi, sigortalıya yakınlığı ve oturma adresi,
- Belgenin düzenlendiği tarihten önceki bir yıl içindeki 120 gün prim ödeme süreleriyle, bununla ilgili aylar,
Yazılarak, işyerinin numarası, unvanı ve adresi kaydedildikten sonra işyeri mühür veya kaşesi basılıp, işveren ya da işveren vekili tarafından imzalanır."

Madde 24- Aynı Yönetmeliğin 52 inci maddesi aşağıda şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 52- Sürekli işgöremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlara ve bunların geçindirmekle yükümlü oldukları eş, çocuk, ana ve babaları ile gelir veya aylık almakta olan eş, çocuk, ana ve babalara da muayene ve tedavi için Kurum hekim ve sağlık tesislerine müracaatlarında gösterilmek üzere Kurum tarafından hazırlanan birer sağlık kartesi verilir.

18 yaşını doldurmuş erkek çocukların öğrenim durumları verilecek sağlık kartelerine okul idaresince kaydedilip tasdik olunur. Kayıt ve tasdik işlemi yapılmadıkça Kurumca sağlık yardımı yapılmaz.

Öğrenimin bırakılması veya sona ermesi sebebiyle sağlık yardımlarından faydalanma hakkı düşen erkek çocukların muayene ve tedavileri için, Kurumca yersiz olarak yapılan her türlü masrafların tutarı, Kurumdan gelir veya aylık almakta olan ilgililerden alınır.

Kurumdan sürekli işgöremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanların geçindirmekle yükümlü oldukları ana ve babalarına Kurumca sağlık yardımı yapılabilmesi ve sağlık kartesi verilebilmesi için, bunların geçimlerinin sözü edilen kişiler tarafından sağlandığının belgelenmesi gerekir.

Sağlık kartelerinin kaybolması halinde, durum ilgililer tarafından bir dilekçe ile Kuruma bildirilir ve o kimseler için Kurumca yeniden sağlık kartesi düzenlenir."

Madde 25- Aynı Yönetmeliğin 53 üncü maddesi aşağıda şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 53- Kurumdan sürekli işgöremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlarla bunların geçindirmekle yükümlü oldukları eş, çocuk, ana ve babalar ile haksahibi olarak gelir veya aylık alan eş, çocuk, ana ve babalar, gelir veya aylıkların kesilmesi halinde kendilerine verilmiş bulunan sağlık kartelerini Kuruma geri vermek zorundadırlar.

Buna uymayanlar ve sağlık yardımlarından faydalanma hakkını kaybettiği halde elindeki sağlık karnesi ile Kurum hekim veya sağlık tesislerine müracaatla muayene ve tedavilerini yaptıranlardan Kurumca yersiz olarak yapılan masraflar tutarı alınır."

Madde 26- Aynı Yönetmeliğin 62 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıda şekilde değiştirilmiştir."Şu kadar ki gereken tedavileri yapılmak amacıyla Kurum tarafından Yönetmeliğin 56 ncı maddesi hükmü gereğince resmi veya özel bir sağlık tesisine gönderilen veya Kurum dışı sağlık tesislerinde yatırılarak tedavi görmüş olup da, durumlarının Yönetmeliğin 57 nci maddesine uygun olduğu kabul edilmek suretiyle tedavi giderleri Kurumca ödenen sigortalılar hakkında bu sağlık tesisleri, hekimleri ve sağlık kurulları tarafından düzenlenen raporlar ile, Sağlık Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal güvenlik Bakanlığı arasında yapılan protokol gereği kapsama alınan devlet hastaneleri ile sağlık ocakları hekim veya sağlık kurullarınca düzenlenen istirahat raporları, Kurum hekimleri veya sağlık kurulları raporları gibi kabul olunur. Bu raporların Kurum hekimleri ve sağlık kurullarınca ayrıca tasdiki gerekmez."

Madde 27- Aynı Yönetmeliğin 73 üncü maddesi aşağıda şekilde değiştirilmiştir.

"İsteğe bağlı, malullük, yaşlılık ve ölüm sigorta primleri, ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar ilgili banka şubelerine defaten ödenir. Aylık primler kısmi olarak ödenebilir."

Madde 28- Aynı Yönetmeliğin 77 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıda şekilde değiştirilmiştir.

"Gelir ve aylık ödeme tarihleri bayram veya resmi tatil günlerine rastladığı takdirde, ödemeler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının belirleyeceği tarihlerde yapılır."

Madde 29- Aynı Yönetmeliğin 4 numaralı ekinde bulunan vizite kağıdının arka yüzündeki açıklamanın (B) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve Yönetmeliğe ekteki 7, 8, 9 ve 10 numaralı ekler eklenmiştir.

"(B) Aylar sütununa, hastalık nedeniyle viziteye çıktığı tarihten önceki altı ay içinde en az 60 gün olmak üzere toplam 120 gün, doğumun olduğu tarihten önceki bir yıl içindeki aylar viziteye çıkılan ay da dahil olmak üzere yazılacak, karşılığında da bu aylar içinde prim ödenen gün sayıları kaydedilecektir.

Bununla beraber, prim ödeme süresinin 120 günü aşması halinde, 120 günden fazlası yazılmayacaktır.

Diğer sütunlara da hastalığın anlaşıldığı veya doğumun vuku bulunduğu tarihten önceki üç takvim ayına ait prime esas tutulan aylık kazançlar yazılacaktır. İşkazası veya meslek hastalığının anlaşıldığı tarihten önceki üç takvim ayına ait prime esas tutulan aylık kazançlar ile o aylar içinde prim ödenen gün sayıları kaydedilecektir."

Madde 30- Aynı Yönetmeliğin 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası, 50 nci maddesinin (B) bendinin son paragrafı ile 72 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 31- Bu Yönetmelik, 18 inci maddesi ile değiştirilen 34 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ile 22 nci maddesi ile değiştirilen 49 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi 01.01.2000 tarihinden geçerli olmak üzere, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 32- Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

(*) Ekler için Resmi Gazete'ye bakınız.

30 Aralık 1999 tarih ve 23922 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "**Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun**" geçen sayımızda yer alması gerekirken sehven yayınlanmamıştır. Anılan Kanunu, bu sayımızda yayınlıyor, özür diliyoruz.

R.G. 30 Aralık 1999 - Sayı: 23922

Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi